

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в Община Завет (2016 – 2020 г.)

Април 2016

Използвани съкращения (абривиатури)

АЗ	Агенция по заетостта към МТСП
АСП	Агенция за социално подпомагане
АХУ	Агенция за хора с увреждания
ДАЗД	Държавната агенция за закрила на детето
ДБТ	Дирекция Бюро по труда
ДСП	Дирекция „Социално подпомагане”
ВУИ	Възпитателно училище интернат
МКБППМН	Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
МОН	Министерство на образованието и науката
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФ	Министерство на финансите
НПО	Неправителствена организация
НП ”ОСПОЗ”	Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост”
ОЗД	Отдел “Закрила на детето”
ООН	Организация на обединените нации
Отдел “СЗ”	Отдел “Социална закрила”
ПРООН	Програма за развитие на организацията на обединените нации
РДСП	Регионална дирекция за социално подпомагане
РЗОК	Районна здравноосигурителна каса
РИО	Регионален инспекторат по образование
РИОКОЗ	Регионална инспекция за опазване и контрол на общественото здраве
РПУ	Районно полицейско управление
РЦЗ	Регионален център по здравеопазване
СИ	Специализирана институция
СУ	Социална услуга
ТЗ	Техническо звено за деинституционализация – УНИЦЕФ
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ЦСРИ	Център за социална рехабилитация и интеграция

РЕЗЮМЕ

Стратегията за развитие на социалните услуги в община Завет (2016 - 2020 г.) е разработена в изпълнение на чл. 19 от Закона за социално подпомагане и чл. 36 б от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане. Тя е подкрепена от МТСП и АСП и е в синхрон с националните приоритети на социалната политика и с приоритетите в програмата на УНИЦЕФ за България.

Общинското планиране е съобразено изцяло с утвърдената Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Разград 2016 - 2020 и е осъществено на база Анализ на потребностите от социални услуги, изготвен с прякото участие на всички заинтересовани страни - Община Завет, Регионалната дирекция "Социално подпомагане" (РДСП) и териториалната дирекция "Социално подпомагане", доставчици на услуги, граждански организации, местно базирани държавни институции, представители на целевите общности и рисковите групи.

Анализът на потребностите от социални услуги в община Завет е приет от Общински съвет – Завет с Решение №353 по протокол №51 от 17.09.2015 г. В него са посочени конкретни изводи и препоръки за развитието на социалните услуги в община Завет, въз основа на анализ на групите в риск на територията на общината, оценка на съществуващите социални услуги и оценка на ресурсите за развитие на социалните услуги.

ОБХВАТ

Настоящата стратегия очертава развитието на социалните услуги в община Завет за период от 5 години (от 01.01.2016 г. до 31.12.2020 г.).

Тя обхваща планирането на конкретни социални услуги за всички възрасти и уязвими групи като особено значение се отдава на децата, хората с увреждания и старите хора.

В географско отношение тя покрива територията на община Завет.

ВИЗИЯ

Визията на Стратегията за развитие на социалните услуги в община Завет е: Развитие на иновативна и качествена система от социални услуги, насочена към подобряване качеството на живот, към пълноценната реализация и грижа за хората от рисковите групи, както и за тяхното социално включване.

Разработването и приемането на Стратегията на общинско ниво обединява усилията и желанието на всички заинтересовани страни в община Завет да се създадат условия за пълноценно участие в обществения живот на хората в неравностойно положение и с риск от социално изключване чрез предоставянето на достъпни и качествени социални услуги и грижа. Тя ще подкрепя местните общности, уязвимите групи и лицата в риск чрез преодоляване на неравномерността в развитието на социалните услуги, разширяване на обема, реформиране и оптимизиране на вече съществуващите и разкриване на нови форми на социални услуги и осъществяване на сътрудничества и участие на партньори от свързаните сектори.

- Стратегията следва основните човешки права, утвърдени в международните документи за защита правата на човека и основните свободи и за правата на детето.
- Иницирането на между секторни „смесени“ иновативни услуги и програми;
- Успоредното развитие на политики и мерки за социално включване в свързани сектори (образование, здравеопазване, заетост, жилищна среда и други), чрез които се решават

конкретни проблеми на рисковите групи и/или се създават условия за ефективно функциониране на социалните услуги.

Приоритетните направления на Общинската стратегия са изведени в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от спешна намеса за решаване на основни критични социални проблеми на жителите на общината.

Те са групирани в две посоки - отнасящи се до съдържанието на социалните услуги и до начина на функциониране и изпълнение на услугите и мерките за социално включване.

- **Приоритетно направление 1: Превенция за деца и семейства в риск**

Обща цел 1. Да се подобри грижата за децата в семейството, като се предотврати появата и развитието на рискови фактори по отношение на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализираните институции, чрез:

- намаляване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции и осигуряване на подкрепа за задържането им в биологичното семейство;
- осигуряване на условия за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството;
- осигуряване на подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисково поведение и negliжиране на децата;
- гарантиране равен достъп на децата от рискови общности и уязвими групи до качествено образование;
- закриване на СИ за деца;
- развиване на социални услуги за предоставяне на резидентна грижа в среда близка до семейната за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.

- **Приоритетно направление 2: Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение**

Обща цел 2. Да се създадат условия за социално включване/интегриране на максимален брой хора в неравностойно положение и уязвими групи, чрез:

- осигуряване на условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда чрез разкриване на услуги и грижа в общността;
- закриване на специализираните институции за възрастни хора с увреждания и развитие на социални услуги за предоставяне на резидентна грижа в среда, близка до семейната, за потребителите, които не могат да бъдат изведени в семейна среда;
- създаване на условия за реинтеграция на уязвими лица, групи и общности в риск.

- **Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот**

Обща цел 3. Да се подобри качеството на живота на старите хора във всички населени места в областта, чрез:

- развитие на широка мрежа от услуги в общността за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора в семейна и домашна среда;
- осигуряване достъп на старите хора до качествена резидентна грижа в среда, близка до домашната.

Ефективното изпълнение на основните дейности общинската стратегия се подпомага и от едно функционално приоритетно направление:

- **Приоритетно направление 4: Развитие на човешките ресурси и изграждане на между общинско партньорство и между секторно сътрудничество.**

Това направление ще допринесе за повишаване на качеството и ефективността на социалните услуги чрез изграждане на необходимия капацитет за управление на общинско ниво и чрез осигуряване на квалифициран и компетентен персонал за предоставяне на услуги, както и за повишаване на ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на между общинско партньорство и между секторно сътрудничество.

В Стратегията са описани подробно мерките, дейностите и индикаторите за постигане на общите и конкретни цели, системата за мониторинг и оценка, отговорностите и ролята на общината и институциите на общинско ниво, на доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни, необходимите ресурси – човешки и финансови, времевата рамка за изпълнението на стратегията и планираните социални услуги.

Постигането на набелязаните дългосрочни и конкретни цели в рамките на следващите пет години ще създаде условия за устойчиво подобряване на качеството на живота и жизнения стандарт на рисковите групи и общностите в неравностойно положение. Качествената промяна в ситуацията ще бъде измервана чрез система от качествени и количествени индикатори. Общинската стратегия за развитие на социалните услуги ще се изпълнява на общинско ниво с общи усилия на всички заинтересовани страни в съответствие с техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им.

Общинските съвети и администрации отговарят за цялостното изпълнение на общинската стратегия за развитие на социалните услуги на територия на общината. За тази цел се разработват, приемат и прилагат общински стратегии и годишни планове за развитието на социалните услуги.

Ролите и задачите на общината и институциите на общинско ниво, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни в изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги са описани подробно и се определят от техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им.

Раздел А Контекст и оценка на нуждите

1. Контекст

1.1 Създаване на общинска стратегия

Обща цел на стратегията е да планира реформата в социалните услуги в община Завет за периода 2016 - 2020 г. с оглед на реалните потребности и възможностите за обединяване на всички ресурси (институционални, граждански, технически, финансови) за нейното изпълнение. Тя ще осигури предоставянето на социални услуги и мерки на територията на общината и ще подобри достъпа до тях на рисковите групи.

Предвидените действия на всички заинтересовани страни са основани на:

- общи цели, обща визия и синхронизирани действия;
- ясни регионални и местни приоритети;
- общи стандарти, критерии и правила;
- системен мониторинг и оценка на постигнатото;
- съобразяване с реалните промени на политиката.

При разработването на Стратегията са използвани следните **принципи и подходи** на планиране:

- Планиране с участието на заинтересованите страни на общинско и областно ниво;
- Съответствие с реалните потребности на лицата в риск;
- Изпълнимост и приложимост на планираните интервенции;
- Гъвкавост при определянето на съдържанието на планираните услуги и мерки.

Основна ценност е човекът и правото на всяко човешко същество със своята

уникалност да развие максимално своите възможности, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение.

1.2 Съответствие с международни национални и местни политики

От 2000 г. държавата провежда целенасочена реформа в сферата на социалните услуги, която стартира първо в сферата на услугите за деца и след това премина и към услугите за другите възрастови групи. Реформата е насочена към деинституционализация и децентрализация на социалните услуги. От система от специализирани институции, които предлагат универсален отговор на различните потребности и проблеми на хората се преминава към създаване на социални услуги в общността, които индивидуализират подхода към индивидите и групите в риск и целят интегрирането им в социалните общности. Затова отговорностите за управлението на социалните услуги на местно ниво са поети от общините.

Последователната практика на децентрализация намери израз и във въвеждането на регламентите и практиката на договаряне на социалните услуги с частни доставчици.

Необходимо е съществуващите социални услуги да са свързани в мрежа помежду си и със свързаните системи – образование, здравеопазване, жилищна политика, инфраструктура.

Стратегически документи

Стратегията отговаря на принципите и подходите в международните и национални нормативни актове:

Международни актове:

- Всеобща декларация за правата на детето;
- Конвенция на ООН за правата на детето;
- Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания;
- Конвенция за защита на правата на човека и основните свободи на Съвета

на Европа;

- Европейска социална харта;

Национални актове:

- Национална стратегия за детето 2008 - 2018 г.
- Национална стратегия за демографско развитие на Република България

2006 - 2020 г.;

- Стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания

2008 - 2015 г.

Документи на регионално ниво:

- Областна стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020

Документи на общинско ниво:

- Общински план за развитие; Закон за местната администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания, Закон за закрила от дискриминация и др., както и съответните подзаконовни нормативни актове.

Институции и организации, отговорни за предоставянето на социалните услуги

Те участват в процесите на: планиране, разкриване, финансиране, управление, предоставяне и контрол на социалните услуги, съобразно своите компетенции, права и задължения:

- Министерство на труда и социалната политика - създава държавната политика в сферата на социалното подпомагане и социалните услуги, определя националните приоритети;

- Министерство на финансите - определя стандартите за финансиране на социалните услуги;
- Агенция за социално подпомагане - разрешава откриването и закриването на социалните услуги, държавно-делегирана дейност, разработва методики за социални услуги, инспектира социалните услуги, поддържа регистър на доставчиците на социални услуги;
- Държавната агенция за закрила на детето - лицензира доставчиците на социални услуги за деца, контролира стандартите и критерии за социални услуги за деца и семейства.
- Областен управител, Областен съвет за развитие и областни комисии - имат отношение към планирането във всички сфери, в т.ч. и на социалните услуги;
- РДСП - изготвя становища за откриването/закриването на социални услуги, държавно-делегирана дейност;
- Община Завет - определя общинската политика по отношение на социалните услуги, разкриват и предоставя социални услуги; възлага и договаря предоставянето на социални услуги на външни доставчици, контролира тяхното качество;
- Доставчици на социални услуги (общината, както и вписаните в регистъра на АСП физически лица, регистрирани по Търговския закон, и юридически лица) предоставят социални услуги, за които са сключили договор;
- Дирекция "Социално подпомагане" - ангажирана са с идентифицирането на случаи, оценка и насочване към различни доставчици на социални услуги;
- Обществения съвет за социално подпомагане в общината осъществява общественя контрол.

2.Изводи от анализа на ситуацията и оценка на потребностите в

Община Завет

Ситуационният анализ и оценката на потребностите на рисковите групи в община Завет е етап от процеса на стратегическо планиране на социалните услуги на общинско ниво.Общинското планиране се осъществява с прякото участие на всички заинтересовани страни – Община Завет, Регионалната дирекция „Социално подпомагане” (РДСП) и териториалните дирекции „Социално подпомагане”, граждански организации, местни държавни институции, представители на целевите общности и рисковите групи.

Аналитичният доклад е продукт на съвместните усилия на екипите, сформирани на общинско ниво и обобщава резултатите от проучването и оценката на потребностите от социални услуги в община Завет, проведено през юни – август 2015г.

Докладът, включващ анализ на ситуацията и оценка на потребностите на населението в община Завет от социални услуги и социална подкрепа като цяло, има за основна цел да очертае групите/ индивидите в риск, рисковите фактори по отношение на социалната активност и качество на живот, както и да анализира постигнатото до момента в сферата на социална подкрепа, настоящите възможности и налични ресурси за предоставяне на качествени социални услуги.

Настоящият анализ е изработен съгласно методическите насоки за стратегическо планиране на Министерството на труда и социалната политика и е втори по ред за община Завет в изпълнение на Закона за социално подпомагане и правилника за неговото прилагане, на Областната стратегия за развитие на социалните услуги – Разград и ежегодните общински планове, като обхваща изминалия 5 годишен период.

Анализът е изготвен от оперативен общински екип, който координира и процеса на набиране и обработка на информацията, в рамките на месец IV-VI. 2015 г., съгласно Заповед на Кмета № 09.15-105/31.03.2015 г. Екипът се състои от административни и социални експерти, като в процеса на работа се осигури прякото участие на всички заинтересовани страни –

общинската администрация, дирекция “Социално подпомагане” (Д”СП”), Отдел “Закрила на детето”, Бюро по труда, граждански организации, представители на целевите общности и рисковите групи. Допълнително бе изискано съдействие от личните лекари.

2.1 Цели и обхват на проучването

Проучването на ситуацията в община Завет е фокусирано върху нуждите от социални услуги, разглеждани в общия контекст на социо - икономическите проблеми, политики и мерки за социално включване на уязвимите общности и групи от населението в общината.

Оценката на потребностите е основа за планирането – тя е необходима, за да може планирането да отговори на реалните нужди от социални услуги за рисковите групи, да съответства на реалните възможности и капацитет на местните партньори за осигуряване на необходимите услуги и – в по-широк план – да съответства на дългосрочните тенденции в развитието на община Завет.

Целите на проучването са:

- Да се очертае общата социо - демографска и икономическа картина на населението в община Завет – проблематика, настояща ситуация и тенденции в развитието;
- Да се анализират факторите, които създават рискове пред индивиди/общности/ и групи по отношение на тяхната социална интеграция.;
- Да се определи кои са рисковите групи – какви са техните характеристики, брой и териториално разположение; какво е отражението на рисковите фактори върху тях;
- Да се оценят възможностите на наличните ресурси, както за подкрепа на идентифицираните групи в риск чрез развитие на социалните услуги, мерки за преодоляване на създадените проблеми, така и за превенция на риска.

Обхватът на темите на проучването включва широк кръг социо - икономически проблеми, демографски тенденции, общо състояние на сектора социални услуги в община Завет като: човешки ресурси, достъп, капацитет и качество на наличните и необходими услуги. В географско отношение обхватът на проучването покрива територията на община Завет с принадлежащите и населени места.

2.2. Описание на ситуацията в община Завет

Обща характеристика на общината

Град Завет и територията на общината са разположени в западната част на източната подобласт на Дунавската хълмиста равнина. Тя попада в умерено-континентална климатична подобласт. Според съществуващото административно-териториално деление община Завет е включена в пределите на Разградска област. Община Завет обхваща 7 населени места, както следва: гр. Завет, с. Брестовене, с. Острово, с. Веселец, с. Прелез, с. Сушево и с. Иван Шишманово. Общинският център град Завет се намира приблизително в геометричния център на землището на общината, а останалите населени места са на разстояние в радиус от 7 до 10 км.

Население – демографска характеристика

Населението на общината към 31.12.2014г. по настоящ адрес е 10 854 души.

Населението е смесено със сравнително еднородна етническа структура съответно ; българи 1458, турци – 6 423, роми 563 и други-16 , данните са взети от последното преброяване през 2011г.

В общината се наблюдава засилващ се процес на демографско остаряване, изразяващ се в прогресивно относително намаляване на населението в началните и увеличаване в средните и високите възрасти.

Поради влияние на цяла система от социално-икономически и демографски фактори рязко се забавя темпа на демографски растеж. В сравнение със смъртността за последната година се наблюдава отрицателен естествен прираст в общината.

В резултат на направения демографски анализ се констатира:

1. Намаление на раждаемостта в по-голямата част от общината.
2. Спад на населението в подрастващата възраст 5-15 години като бъдещ трудов потенциал и в активната трудоспособна възраст 35-55 години.
3. Застаряване на населението като цяло.
4. Еднообразният характер на производството (развитие главно на селското стопанство) осигурява ниска заетост на населението, наличие на безработица, свободни трудови ресурси и висока подвижност на трудовите кадри, измерена с трудови пътувания извън Общината води до рискове от продължаваща миграция на населението към други по привлекателни региони или чужбина.

Икономическо развитие на Община Завет

Структуроопределящ отрасъл за страната е селското стопанство. Жителите на общината се занимават със земеделие и животновъдство предимно за собствена консумация и за подпомагане на семейния бюджет. По-голяма част от селскостопанската земя се обработва от земеделски сдружения и кооперации, арендатори и собственици. На територията на общината има 7 броя земеделски кооперации и сдружения. На територията на община Завет промишлеността е представена от машиностроене, химическа, хранително-вкусова промишленост и дървообработване, съсредоточена в няколко предприятия предимно в град Завет: “Раломекс” АД – производство на почвообработващи машини и инвентар, “Завет” АД – производство на лекарства за ветеринарната медицина, „АВИС“ АД – отглеждане на бройлери, цехове за дървообработване в гр. Завет и с. Брестовене, шивашки цехове в гр. Завет, с. Брестовене, с. Острово.

На територията на общината има също: мандра – с. Брестовене; фурни за хляб – гр. Завет, с. Острово , млекопунктове, търговски фирми и магазини.

Населението на община Завет се обслужва от „Бюрото по труда”, Отдел „Социална закрила”, Общинска служба „Земеделие и гори”, Полицейски участък. В гр. Завет са открити офиси на Банка ДСК, Централна кооперативна банка .

Като цяло общинската икономика се характеризира с ниска рентабилност. Недостатък в развитието на местната икономика е прекалената ѝ концентрация в общинския център, където са съсредоточени почти всички предприятия и услуги. Това води до сериозни диспропорции на икономическото развитие и има сериозно отражение върху социалните аспекти на общината. В резултат е на лице западане на дейностите, свързани с услугите в селата. Това дава отражение и върху икономическата активност, като почти цялата е концентрирана в гр. Завет. Изключение правят селата Брестовене и Острово, в които има разкрити малки цехове и промишлени предприятия. Това води до обезлюдяване на селищата, застаряване на населението по селата, занимаващо се само със земеделие и животновъдство и то предимно в лични стопанства, влошаване състоянието на техническата и социалната инфраструктура.

Тенденцията е тревожна и води до сериозни икономически и демографски диспропорции. Налагат се изводите, че следва да се насочат усилия към съживяване на икономическата активност в периферните територии чрез стимулиране изграждането на предприятия /или техни филиали/, развитие на специфични форми на селскостопански дейности в областта на трайните насаждения, билко производство, развитието на туристическите услуги и др. Тези действия трябва да бъдат съпроводени и от социални и културни мероприятия, свързани с благоустрояване, подобряване на инфраструктурата и околната среда, обогатяване на културния живот, възможности за оползотворяване на свободното време.

Усилията по отношение на трудовите ресурси следва да се насочат към адаптирането им към новите пазарни условия с повишаване на квалификацията и уменията им – езиково, компютърно, ориентация към професии от местно значение и такива с най-голяма възможност за реализация. Състоянието на пътнотранспортните съоръжения, граничните земи между община Завет и съседните ѝ общини не е добро. В особено тежко състояние е четвъртокласната пътна мрежа в посочените райони. Липсват съвместни между общински проекти в тази насока. Това е сериозен проблем с първостепенно значение за регионалното развитие на “селските райони” на община Завет и съседните ѝ общини. Липсват съвместни проекти между община Завет и граничните с нея общини в областта на водоснабдяването и канализацията. Това са част от усилията които общината трябва да положи за да промени своя статут в групата на слабо развитите региони.

Заетост

Пазарът на труда се характеризира с безработица официално регистрирани за 2015г. – 847души – 24,2%

Зависимостта на местната икономика от земеделието води до създаване на големи групи от сезонно наети на работа хора, които през зимата и ранната пролет формират голяма група безработни. Тази група даже не отговаря на условието за необходима продължителност на трудова заетост, която позволява регистриране в Бюрото по труда. Това води до формиране на сравнително голяма група хора, зависещи от социални помощи или от доходи от неофициалната сива икономика и изостря проблемите в общината. Този продължителен престой на трудовата борса демотивира безработните при търсенето и намирането на работа.

Поради ниския икономически растеж, липсата на свежи инвестиции и технологично и продуктово обновление, безработните със специалност трудно се реализират и в повечето случаи ще се налага да се занимават с дейности под тяхната квалификация.

Миграционните движения оказват влияние, върху формирането на трудовите ресурси, тяхното разпределение и преразпределение на територията на общината. Главните причини за миграционните процеси на територията на общината са: недостиг или липса на достатъчно и професионално разнообразни работни места, условията на живот, характерът на мрежата от учебни заведения и др.

Бюрото по труда в общината съвместно с общинска администрация прилагат различни мерки за справяне с безработицата /съгласно Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта/.

Здравеопазване

Няма болници и здравни заведения на територията на общината, имаме разкрити четири лекарски практики:

- Д-р Надежда Аврамова - амбулатория за доболнична помощ в гр.Завет
- Д-р Шенол Али - амбулатория за доболнична помощ в с.Острово
- Д-р Анка Минчева - амбулатория за специализирана помощ –дерматовенеролог в гр.Завет
- Д-р Атче Мехмед - амбулатория за дентална помощ в гр.Завет.

Община Завет разполага и със здравен медиатор, който работи към Общинска администрация от около 10г.

Училищното здравеопазване се осигурява от 7 медицински сестри, работещи в здравните кабинети в училищата и детските градини от общината.

В структурата на заболяванията сред населението в Община Завет водещо място имат социално-значимите болести – сърдечно-съдови, белодробни, психични заболявания, диабет.

Общината не разполага с преки нормативни и финансови инструменти за решаване на тези проблеми, но търси свои решения.

Като по-сериозни проблеми, свързани със здравеопазването на територията на общината, могат да се посочат:

- недостатъчното финансово обезпечаване на функция «Здравеопазване»;
- нуждата от ремонт на сградния фонд;
- осъвременяване на медицинското обслужване и оборудване, услуги отговарящи на нуждите на местно ниво, като физиотерапия и рехабилитация;
- здравната култура на ромското население, липса на знания и умения за поддържане на лична и обществена хигиена, предпазване от заразни заболявания. По-голямата част от това население имам личен лекар.

Необходимо е целенасочено въздействие сред обществеността за подобряване профилактиката и здравната просвета на населението като естествен последващ период във вече стабилизираната практика на доболничната помощ.

Образование

Повишаването на качеството на образованието на територията на общината е необходимо условие за подготовка на човешкия ресурс за работа и реализация в условията на европейския пазар на труда.

Общ брой ученици (с разбивка по класове/възрастови групи): **1204** деца

Брой училища/брой ученици: **6** училища/**870** ученици

Брой детски градини/брой обхванати деца: **..6** детски градини/**334** деца

Училищата на територията на общината се обслужват от един ресурсен учител, който е осигурен от РИОМОН. Деца със специални образователни потребности на територията на общината са 19 бр.

В община Завет няма необхванати деца и ученици от образователната система. През последната година отпаднали деца в задължителна училищна възраст намалява. Това е в резултат на оптимизиране на училищната мрежа и създаване на по - добри условия за образователен процес. Причините за отпадане от училище могат да бъдат групирани, както следва:

- *Икономически* - ниски доходи на семействата, безработни родители, особено от селата без развита промишленост, трудова миграция на родителите;
- *Социални* - родителска незаинтересованост, липса на контрол от страна на семейството, отрицателно въздействие от страна на средата, лоши битови условия, влияние на различни криминогенни фактори;
- *Личности* - липса на мотивация за учене, негативно отношение към училището, трудности в общуването с учители и съученици.

Запазени са основните училища в населените места, въпреки че в някои от тях демографската ситуация е с негативни показатели през последните години. Според статистиката информация за качеството на обучението, чиито основни характеристики са: слабо техническо оборудване, липса на компютри в училищата, текучество или липса на учители по английски, ниско ниво на информационно осигуряване което разчита само на училищните библиотеки, еднотипни програми за извънкласни занимания на учениците.

Демографските промени изразени в намаляване броя на децата подлежащи на обучение, са причина да се формират маломерни паралелки и слети класове в началния и среден курс на училищата в селата.

Детските градини са разположени в населените места със стабилен възрастов профил на населението. Те ще продължават да играят подкрепяща социална роля за осигуряване на възможност за реализация на наличния педагогически персонал и за работещите в общината.

За да отговори на съвременните тенденции в развитието на науката и практиката и да осигури необходимото образователно ниво и квалифицирана работна сила, основната цел на общинската образователна политика е: подобряване условията за провеждане на качествен образователен процес, ефективна възпитателна работа сред подрастващите и достигане на европейското равнище в ефективността на организацията и управлението на учебните заведения. За целта е необходимо усилията да се насочат към следните приоритети:

- Насърчаване новите методи и форми за обучение и възпитание чрез повишаване на качеството на учебно - възпитателната работа; провокиране на интереси към изследователската и експериментална дейност у учениците; прилагане на добри практики на организация и управление на учебните заведения чрез делегирани бюджети.
- Необходимо е да се създадат по- благоприятни предпоставки за осигуряване на задължително училищно обучение на учениците до 16 годишна възраст чрез: разработване на проекти за съвместни дейности с родители на децата, непосещаващи училище; привличане на спонсори за предоставяне на облекло, учебни пособия и храна за деца от социално-слаби семейства; разкриване на ПТУ паралелки.
- Обогаляване и модернизирание на Материално-техническата база чрез: въвеждане на енергоспестяващи технологии за сградите на учебните заведения; грижа за свободното време на младите хора в общината; обществен диалог с всички етноси и малцинствени групи в общината; работа с талантиви и даровити деца; борба с престъпността, наркоманията и сектите.

Жилищни условия

Населението в Община Завет живее преди всичко в собствени жилища,

Жилищната база е както следва: в града – от смесен тип, представена от ниско етажни блокове и ниско етажни еднофамилни къщи с двор, в селата – предимно ниско етажни еднофамилни къщи с двор.

Общински жилища на територията на общината няма, което не дава възможност на общинските власти да провеждат социална жилищна политика.

2.3. Анализ на групите в риск в Община завет

2.3.1. Фактори, които пораждат риск за различните групи от населението

В резултат от анализа на рисковите фактори са обособени няколко ключови рискови групи, които да бъдат обект на въздействието на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги. За превенция на институционализация на лица в риск, често е необходима подкрепа и за семейството му. Анализът на групите в риск очертава и съпътстващи групи, които се нуждаят от подкрепа. Общо за живущите в Общината могат да се очертаят следните **РИСКОВИ ФАКТОРИ**:

1. Безработицата /нерегистрирани безработни/;
2. Ниските доходи;
3. Ниското образование и липсата на такова;
4. Структура на семейството -влошен психоклимат в семейството;
5. Ограничен достъп до здравни услуги за хората с увреждания.
6. Голям брой здравно неосигурени лица.
7. Наличие на член на семейството с тежък здравословен проблем

2.3.2. Характеристика на рисковите групи в община Завет

В резултат от анализа на рисковите фактори се идентифицират ключови рискови групи, които да бъдат обхванати в Общинската стратегия. Рисковите групи са анализирани в контекста на планирането на социалните услуги, които се отнасят до: индивиди, групи, общности.

2.3.2.1. Деца с увреждания

В община Завет са регистрирани 71 деца към 31.12.2014г. с различни по степен на увреждане

Проблеми на семействата:

- липса на достъпна среда - При недостъпна среда част от самотните майки нямат възможност самостоятелно да осигурят транспорт на децата и разчитат на помощта на роднини и приятели.

- липса на възможности за транспорт от селата до съответните здравни услуги и лечебни заведения;

недостатъчно средства за осигуряване на необходимите здравни грижи - лекарства, специализирано лечение и покриване на разходите за консумативи;

- заплатата на личен асистент е основният източник на доходи за почти всички родители. Повечето от тях не получават помощи, различни от тези по Закона за интеграция на хората с увреждания;

- затруднен достъп до образование - част от децата във възраст, подлежащи на задължително обучение, не посещават училище;

Семействата на всички деца с увреждане се нуждаят от подкрепа за отглеждане на децата, като тази необходимост се проявява при самотно живеещите родители и семействата, в които единият от родителите е личен асистент.

Сфери на интервенция за преодоляване на проблемите:

- Ранна интервенция, консултиране, подкрепа за обучения и осигуряване на добра грижа;
- Осигуряване на форми на почасова и дневна грижа;
- Разширяване на спектъра на услуги за рехабилитация в общността;
- Включване на децата в системата на образованието;
- Интеграция на децата с увреждане с връстниците им;
- Осигуряване на достъпна среда;
- Подкрепа на родителите на деца с увреждания за осигуряване на трудова заетост и на дневни грижи за децата.

2.3.2.2 Деца в риск

Деца в неравностойно положение

По данни на ДСП - Кубрат в община Завет са регистрирани 109 деца, отглеждани от семейства на подпомагане от ППЗСП. На територията на общината имаме 30 многодетни семейства. Не малка е и числеността на децата отглеждани от един родител. Към тази група се включват: деца от социално слаби семейства; деца от малцинствени групи; деца на самотни родители и деца без родители; деца от многодетни семейства; деца на родители с увреждания. Данните показват, че по-голямата част от семействата на социално подпомагане са от етническите малцинства, сред които най – вече роми.

Много често тези деца живеят с един родител (най-често майки), с влошен психо-социален климат в семейството, което е предпоставка за попадане на децата в криминогенна среда.

Те живеят при лоши битови условия, семействата им са с по-ниски доходи, което ограничава достъпа им до качествени здравно-социални и образователни услуги. Това ги поставя в лоша стартова позиция и намалява шансовете им за успешна реализация в живота. При тях също съществува голям риск от институционализиране.

Подкрепата на семействата, а не само на децата в риск, ще създаде условия за задържане на децата в семействата им и за повишаване на качеството на грижа към тях. Вниманието към семействата има своето отражение и върху демографската ситуация в общината. Услугите към семействата целят подкрепа за интегритета на семейството и за развиването на уменията и ресурсите за социална интеграция на семейството като цяло и на индивидуалното развитие на неговите членове. В това отношение децата и семействата в неравностойно социално положение ще получават подкрепа от Център за обществена подкрепа за сега получават финансова подкрепа - социални помощи от Дирекция "Социално подпомагане" Кубрат.

Деца в риск от отпадане от училище

В община Завет са регистрирани общо 6 деца отпаднали от училище за периода 2014-2015г по данни от отдел "Образование". Деца в училищна възраст необхванати от образователната система няма. Отпадането от училище и липсата на образование е един от най-сериозните фактори за попадане в ситуация на множество рискове – бедност, противоправно поведение, насилие, зависимост и др. Стратегията предвижда комплексни интервенции между социалната и образователната сфера насочени към подобряване на тяхното взаимодействие, развиване на приятелска за децата образователна среда, преодоляване на социалните затруднения за посещаване на училище, подготовката на децата за равен старт в училище. Възможностите за намиране на работа на членовете на семействата са ограничени, на лице е трудовата миграция да се разпрострира и извън пределите на страната. Деца с родители в чужбина, отглеждани без пряк родителски контрол и/или с прекъсване на преките емоционални контакти с родителите са в риск от отпадане от училище или напускане. В повечето случаи децата са оставени за отглеждане при близки и роднини, които не винаги успяват да се справят с възпитанието им, особено в тийнейджърска възраст. Други деца са заминали с родителите си в чужбина и са застрашени от сериозен риск от прекъсване на образованието си.

Деца с проблемно поведение

Регистрирани деца, извършили кражби в община Завет са 17, 10 от които са извършени от ученици от Възпитателно училище интернат разположено в гр. Завет, по данни на МКБППМН. Деца, извършили насилие за същия период – 1бр. Малобройни, но важни са специфичните групи на деца с рисково поведение, с противообществени прояви и поведенчески проблеми, предизвикани от различни фактори, като нисък родителски контрол, раздяла в семейството, бедност, безработица. Поведенческите проблеми, определени от съответните експерти са: агресия, използване на алкохол и упойващи вещества, кражби, побой. Потребностите са от консултации (психологически, социални, правни и здравни), подкрепа на родителите и намаляване на агресията в семейната среда, ангажиране на свободното време на децата. Информационни кампании за предотвратяване на асоциалното поведение сред децата и техните семейства към момента се извършва от МКБППМН. При необходимост се ползват услуги на ЦОП Разград. Услугите и мерките за тази група целят превенция на противообщественото поведение на децата и консултирането им и на техните семейства, което свежда от необходимостта за разкриване на Център за обществена подкрепа с цел да не се допусне извършване на нови и по – тежки прояви и престъпления.

Деца жертва на насилие

Регистрирани случаи на деца, жертва на насилие през: няма на територията на общината но имаме регистрирани 33 случая на домашни насилия в семейства с деца. Официалните данни за регистрираните случаи на деца, жертви на насилие и negliжиране не отразяват пълната картина на проблемите. Това с деца жертви на насилие в семейството и извън семейството. Характерно за първата група е, че насилието се извършва главно в семейството. Констатираните случаи на домашно насилие върху деца свидетели на физическо нараняване на член от семейството, емоционално накърняване и negliжиране. Броят на жертвите вероятно е

много по-голям, но оплакванията са малко, поради сложните емоционални връзки и зависимостта на децата от родителите им. Неглижирането се проявява като форма на неспособност на родителя (настойника) да осигури подходящи грижи, удовлетворяващи потребностите, характерни за възрастта, които детето не е в състояние да си осигури само – храна, облекло, здравни грижи. Като причини за домашното насилие може да се посочат копиране на стереотипите на поведение в поколенията, особено сред ромското население, ниското образователно и интелектуално равнище на родителите и близката обкръжаваща децата среда. За втората група все по - актуален става проблемът с нарасналата агресия сред подрастващото поколение. Училищната и улична среда са формите в които тя се проявява.

За жертвите на насилие остава необходимо осигуряването на сигурност, терапия за преодоляване на травмите, обществена и социална подкрепа. Невъзможността за справяне със ситуацията е предпоставка за явления като стрес, депресия, домашно насилие, разпадане на семействата, изоставяне на деца и др., които водят до редица други неблагоприятни последици.

За преодоляване на тези проблеми е необходимо разкриване на услуги в общността, предоставяни предимно от Консултативен център по проблемите на домашното насилие .

Свързани групи в риск:

- Деца на самотни родители;
- Родители на деца от ромски произход с основно и по-ниско образование
- Деца в семейства без доходи.

2.3.2.3 Пълнолетни лица с увреждания

В община Завет са регистрирани 1208 пълнолетни лица с увреждания по данни на РЗИ към 31.12.2014 г. Данните за лицата с увреждания които са предоставени от Дирекция “Социално подпомагане” са 419 лица и отразяват броя на подпомаганите лица, основно по Закона за интеграция на хората с увреждания. Съществен е и процента на възрастните хора с потребности от социални услуги, който може да бъде причислен към групата на **хора с увреждания**. Така разграничаването им от групата на хора с увреждания става много трудно. Често хора, които по принцип са запазили способността си за самостоятелен начин на живот след прекаран инсулт или усложнения на хронични заболявания, получават физически или други увреждания и съответно се появява потребност от адекватни социални услуги, съобразени с тези увреждания. Във връзка с това изключително важно е да се предвидят превантивни услуги и програми с ранна степен на интервенция, насочени предимно към възрастните и хората с увреждания. Целта е осигуряване на възможности за по-нататъшно личностно развитие, за пълноценно участие в социалния живот за предотвратяване на по следваща институционализация. Развитието на мобилните услуги на терен и услугите в домашна среда (*Личен асистент и Домашен помощник*) допринасят за задоволяване на потребностите на възрастни в неравностойно положение, които са запазили способността си за самостоятелен начин на живот.

Проблеми:

- Липса на достъпна среда;
- Липса на алтернативни форми за заетост, съобразени с хората с увреждания;
- Ниски и недостатъчни доходи - пенсията за инвалидност;
- Тъй като доходите са недостатъчни, основният източник на подкрепа остава семейството.
- Нужда от помощ при поддържане на домакинството и др.;

В групата на хората с увреждания могат да се обособят няколко специфични групи, които имат нужда от диференцирана подкрепа:

- Хора с повече от едно хронично заболяване, даващо степен на инвалидност;
- Самотни възрастни хора с увреждания;
- Хора с увреждания, които имат нужда от придружител, подкрепа във всекидневния живот.

Необходими мерки за подкрепа:

- Предоставяне на битови услуги за хора с увреждания в невъзможност да поддържат самостоятелно дома и домакинството си;
- Предоставяне на почасови и дневни форми на грижа;
- Осигуряване на достъпна среда и на достъп до средата;
- Осигуряване на достъп до здравни услуги и лечение;
- Разширяване на възможностите за развлечение и социализация.

2.3.2.4 Самотни стари хора

Самотни стари хора

В община Завет самотно живеещите стари хора са 262 по данни на ДСП към 06.2015г. По населени места, както следва: Завет - 60 , Брестовене 38, Острово 65, Прелез 35, Сушево19, Веселец - 21, Ив. Шишманово 22 . Тези хора все повече нарастват през последните години, те са със затруднения в самообслужването и имат нужда от услуги и грижа в домашна среда или от резидентна грижа. Изискват се спешни мерки за разкриване на услуги в домашна среда, дневни центрове така че да се осигури достоен живот за тези хора.

Основни проблеми:

- Затруднен достъп до здравни услуги;
- Затруднен достъп до лекарства.
- Необходимост от подкрепа при водене на домакинството. От предоставяните услуги най-предпочитан е Домашният помощник и Социален асистент.
- Недостатъчни средства за издръжка.
- Отнемане на грижата за храна чрез Домашен социален патронаж и осигурено медицинско наблюдение.
- Нужда от общуване;

Необходими мерки за подкрепа, идентифицирани от хората в пенсионна възраст:

- Достъпност на домашния социален патронаж;
- Осигуряване на възможност за ползване на услуги за закупуване на лекарства, плащане на сметки и др.;
- Достъп до здравни услуги и до спешна медицинска помощ;
- Подобряване на комуникация между старите хора в малките изолирани населени места и център за бърза помощ и подкрепа;
- Осигуряване на помощ при водене на домакинството;
- Осигуряване на възможност за общуване и развлечения.

2.3.2.5. Специфични общности и групи в неравностойно положение

Лица и семейства на подпомагане

В настоящата група са включени социално изолирани граждани от ромски произход. В тези групи са налице различни фактори, подкрепящи бедността - ранно отпадане от училище, ниско образование и квалификация на голяма част от жителите, трайна безработица и липса на трудови навици за част от тях, ограничени възможности за заетост, лоши битови условия, липса на достъп до здравни, социални, образователни услуги.

Интервенцията за социално включване на етническите общности в неравностойно положение трябва да включва следните мерки:

- Наваксване на липсата на професионална квалификация и образование;
- Допълнителна професионална квалификация и образование за младежите, отпаднали от

училище или с основно и по-ниско образование;

- Подкрепа на родителя в случаите на трайна безработица чрез допълнителна професионална квалификация и включване в програми за заетост, при липса на други възможности за заетост;
- Изграждане на родителски капацитет и увереност;
- Включване на децата от ранна възраст в детска градина;
- Мотивация на детето и семейството за включване и задържане в образователната система;
- Осигуряване на достъп до качествено образование за децата и конкурентно-способният на пазара на труда;
- Директна работа в общността за подкрепа на семействата в неравностойно положение и за подпомагане на родителите и семейството при реинтеграция на децата, настанени в институции, както и превенция на изоставянето;
- Изграждане на механизми на между секторно партньорство между институциите за използване на техните ресурси в подкрепа на семействата при преодоляване на бедността и социалната изолация.

2.4. Оценка на социалните услуги в Община Завет

Оценка на социалните услуги в община Завет

Целта на анализа на социалните услуги е да се оценят възможностите на наличните ресурси за предотвратяване на рисковете и тяхното преодоляване.

Социалните услуги се определят като дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот, насочени към подкрепа на подпомаганите лица за осъществяване на ежедневните им дейности и постигане на социално включване. Те се предоставят съобразно желанието и личния избор на лицата, които се нуждаят от тях. Правилникът за прилагане на Закона за социално подпомагане определя социалните услуги в две групи:

- Предоставяне на социални услуги в общността;
- Предоставяне на социални услуги в специализирани институции.

В момента в община Завет се предоставят следните социални услуги:

- Домашен социален патронаж с капацитет 120 лица. Нуждата и ползата от тази услуга е доказана през годините.
- Предоставя се услугата „Обществена трапезария” бенефициенти на която бяха 50 души. Която се заменя с „Осигуряване на топъл обяд 2015“ по фонд за Европейско подпомагане на най- нуждаещите се лица 2014г.-2020г.
- Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или домашна среда по проект „Независим живот“ по ОП РЧР.
- Клубовете на пенсионера и инвалида са социални услуги в общността, които имат за цел да съдействат за поддържане на социалните контакти, социалната интеграция и жизнен стандарт на пенсионерите и инвалидите в областта. Средствата за издръжка се осигуряват от общинските бюджети

Услуги и мерки в други сектори

Разглеждането на социалните услуги в по-широк контекст се предопределя от факта, че ползвателите на социална подкрепа са носители на различни проблеми, които са решавани в другите сектори и дава възможност да се подобри стратегическото планиране и практическата реализация на интервенции в тях, но и да се развият и предлагат специфични и приемливи за потребителите услуги, като се използват оптимално ресурсите на всяка сфера.

Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности към МОН.

Ресурсният център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности (РЦПНОВДУСОП) – Разград е държавно обслужващо звено в структурата на МОН. Той е извънучилищна педагогическа структура, която е в системата на образованието. В него се осъществяват дейности по провеждане на държавната политика в областта на интегрираното обучение, като подпомага успешното интегриране на децата и учениците със специални образователни потребности в общообразователната среда. В община Завет, ресурсният център осъществява дейността си чрез екип от специалисти: ресурсни учители, логопед и психолог. Назначени в: Функциите на центъра са консултативна, образователно-възпитателна, рехабилитационна и координираща. През учебната 2015/2016 г. интегрирано се обучават 19 ученици със СОП на територията на общината.

МКБППМН - работа с деца с отклоняващо поведение

Местната комисия за борба с противообществените прояви на непълнолетни и пълнолетни (МКБППМН) е орган, който контролира социално-превантивната дейност на територията на община Самуил, като издирва деца, които се нуждаят от помощ и взема мерки за тяхната социална защита и развитие. МКБППМН разглежда деяния, взема възпитателни мерки. Комисията оказва подкрепа на родителите и да контролира грижата за деца от общината, които са настанени във възпитателни институции. През 2015 г. местната комисия е разгледала 16 възпитателни дела по отношение на 22 малолетни и непълнолетни лица.

Социално подпомагане и мерки към ДСП -Кубрат

Община Завет е в разпределението на Дирекция „Социално подпомагане,, – Кубрат. В община завет работят 4 социални работника от общината към щата на дирекцията. Директорът на ДСП в частности началник отделите „ХУ” и „ЗД” следят за установяване на законосъобразността на извършените действия от страна на служителите в община завет свързани със социалното подпомагане и при необходимост оказват методическа помощ. Инспектората към Агенцията за социално подпомагане планово и инцидентно по сигнали извършва тематични и комплексни проверки за установяване на законосъобразността в дейността на териториалните поделения на АСП. При възникнали проблеми и затруднения в работата си персоналет на дирекция „Социално подпомагане,, – Кубрат получава методически указания и консултации както от РДСП – Разград, така и от Агенцията за социално подпомагане.

Програмата “Предоставяне на социални помощи при прилагане на диференциран подход” цели осигуряване на основните жизнени потребности и допълване на доходите на бедни лица и семейства до диференцирания минимален доход, чрез предоставяне на месечни, целеви и еднократни помощи, съгласно Закона за социално подпомагане и Правилника за неговото прилагане. Помощите се отпускат след преценка на доходното и имуществено състояние, семейното положение и здравословно състояние на лицата и семействата, като се прилага диференциран подход към всеки отделен случай; осигурява здравните вноски на лицата; предоставя целеви средства за диагностика и лечение в болнични заведения на български граждани без доходи и имущество, което да им носи допълнителни доходи ,с прекъснати здравно-осигурителни права. Приоритетно помощите се предоставят на самотни възрастни хора, хора с увреждания, родители, които сами отглеждат децата си. Към настоящия момент в община Завет с месечни социални помощи са подпомогнати общо 169 лица и семейства.

Участие в програми и мерки за заетост и сезонна работа на членове от семействата. На територията на община Завет през 2015 год. се предлагаха социални услуги в общността, които осигуряват заетост на безработни лица. По НП «Асистенти за хора с увреждания» е осигурена грижа за 10 потребители от 10 лични асистента; Национална програма «ЗОХТУ» - 2 ;

Програма “Целева социална защита за отопление”. За покриване на част от разходите за отопление през зимния период се предоставят целеви помощи за отопление. Основен приоритет са самотно живеещите възрастни хора, хората с трайни увреждания и родителите, които сами отглеждат децата си, като се осигурява облекчен достъп до помощта. За отоплителен сезон 2015/2016 г., обхващащ периода от 1 ноември до 31 март, в общината са отпуснати целеви помощи за отопление общо на 757 лица и семейства.

Програмата “Закрила на детето” оказва финансова подкрепа на семействата и е в съответствие и изпълнение на принципите за закрила – отглеждане на децата в семейна среда. Тя е част от работата по превенция на изоставянето, реинтеграция, настаняване на деца в семейства на роднини и близки, настаняване в приемни семейства. По превенция на изоставянето, реинтеграция, настаняване на деца в семейства на роднини или близки и в приемни семейства отделът „Закрила на детето,“ предприема необходимите мерки за социално парично подпомагане.

2.5 Основни изводи от ситуационния анализ и оценка на потребностите

Проучването на ситуацията в община Завет е фокусирано върху нуждите от социални услуги, разглеждани в общия контекст на социално-икономическите проблеми, съществуващите политики и мерки за социално включване на уязвимите общности и групи от населението на общината. Рисковите групи са формулирани след анализ на техните социални и икономически предпоставки, идентифицирани чрез анализ на данните от цялостното проучване.

При анализа на рисковите групи беше констатирана липсата на достатъчно точни данни за броя на лицата, които попадат в съответните групи, особено в случаите на потенциален риск. Една от причините за това е, че системите на социалното подпомагане и социалните услуги не са ориентирани към превенция на риска от социално изключване. Затова в ползрението на съответните служби са само лицата, чиито проблеми са ескалирали до степен на инцидент или криза. От друга страна, голяма част от рисковете и групите са ново появили се и системите за закрила все още не ги разпознават, което води и до невъзможност на системите за статистика да ги обхванат.

Данните за броя на лицата от съответните групи (с изключение на настанените в специализирани институции) са приблизителни, тъй като рискът от социално изключване е резултат от съчетаване на фактори от различно естество, а не резултат от една единствена характеристика.

Чрез проучването на потребностите се формираха рисковите групи, за които или не се предоставят социални услуги или те са недостатъчни. Отчитайки икономическото политическото и социалното положение на общината при нас функционират едва 5,44% от социалните услуги в областта.

От направения анализ се констатира недостиг на социални услуги в общността, предоставяни в среда, близка до семейната. Услугите в общността са изключително подходящи за малките населени места, подобряват значително качеството на живот на самотните възрастни хора и хората с увреждания, оказват съществено влияние върху намаляването на броя на настанените в специализирани институции хора с увреждания чрез предоставяне на услугите в семейна среда.

Трудности при реализирането на социалните услуги в общността

- На територията на общината няма действаща специализирана институция за социални услуги.

- Липса на специално звено към общинска администрация, което да отговаря социалните услуги и дейности;

-Силно уязвима социална среда с големи групи в неравностойно положение: хора с увреждания, безработни семейства с деца, деца с увреждания, възрастни хора;

- Преобладаващи малцинствени етнически групи;

-Високо ниво на безработица и липса на сериозна икономическа активност;

-Липсата на доставчици /НПО и граждански организации/ на социални услуги на територията на общината;

-Недостатъчни собствени приходи от страна на общината за съфинансиране по проекти и развитие на социални услуги.

Базирайки се на разгледаните показатели установяваме съществуването на социални и здравни проблеми които водят до необходимостта от :

- разкриване на Център за социална рехабилитация и интеграция - на територията на общината има голям брой деца и лица с увреждания, за които капацитета на предоставяните услуги не е достатъчен
- Налице е потребност от разкриване на Център за обществена подкрепа, който да предоставя подкрепа на деца и семейства във високо рискови общности /жени с рискова бременност; деца на улицата; деца жертви на експлоатация; трайно отпаднали от училище деца и деца, които са в ситуация на социална изолация, както и на техните семейства/.Към тези общности попадат и специфичните групи на деца с рисково поведение, с противообществени прояви и поведенчески проблеми, предизвикани от различни фактори, като нисък родителски контрол, раздяла в семейството, бедност,
- За възрастните с увреждания е идентифицирана потребност от разкриване Дневен център за възрастни с увреждания

Б Стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020

3.Приоритетни целеви групи

Планираните дейности в Общинската стратегия ще обхванат всички рискови групи, изведени при анализа на ситуацията. Определянето на приоритетни целеви групи в никакъв случай не изключва останалите рискови групи, но задава основния фокус на интервенцията през периода на стратегията. **Приоритетните целеви групи**, към които са насочени социалните услуги и мерки за социално включване в община Завет са:

- Хора с увреждания;
- Уязвими семейства с деца в риск;
- Деца, необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от училище;
- Хора в риск от всички целеви групи, живеещи в населени места, с ограничен достъп до социални и др. услуги;
- Стари хора, със специален фокус към самотно живеещите.

Планираната интервенция очертава общата картина за развитието на мрежа от социални услуги на общинско ниво, за периода 2016-2020 г. В плана се конкретизират приоритетите на общинско ниво, както и видовете услуги, които ще се развиват в община Завет. Социалните услуги и дейности се разглеждат като система от услуги, които си взаимодействат и допълват, за да се постигне ефект и реална полза за целевите групи, стратегията обхваща:

- Развитие и усъвършенстване на съществуващите социални услуги през следващите 5 години (2016-2020);

- Разкриване на нови и иновативни социални услуги за изведените приоритетни целеви групи;
- Иницирането на между секторни „смесени“ иновативни услуги и програми;
- Успоредното развитие на политики и мерки за социално включване в свързани сектори (образование, здравеопазване, заетост, жилищна среда и други), чрез които се решават конкретни проблеми на рисковите групи и/или се създават условия за ефективно функциониране на социалните услуги.

Във всяко приоритетно направление на Общинската стратегия са набелязани общи и специфични цели и задачи:

➤ **3.1. Приоритетно направление 1: Превенция за деца и семейства в риск**

Обща цел 1. Да се подобри грижата за децата в семейството, като се предотврати появата и развитието на рискови фактори по отношение на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализираните институции, чрез

Специфична цел 1.1. Да се намали изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции и да се подкрепи задържането им в биологичното семейство. Продължаване развитието на приемната грижа.

Мярка 1.1.2. Развитие на мрежа от ЦОП за обхващане на децата и семействата в риск в община Завет

Дейност 1.1.2.1. Разкриване на нови Център за обществена подкрепа в община Завет.

- Разкриване през 2017 г. на ЦОП в гр. Завет, с капацитет 25 места.

Мярка 1.1.5. Развитие на Приемната грижа в област Разград и повишаване качеството на предлаганата услуга

Дейност 1.1.5.1. Развитие на дейности по приемна грижа в съществуващите и бъдещите ЦОП в общините от областта.

- методическа помощ и подкрепа на персонала на ЦОП, от ОЗД в малките общини, както и на местни неправителствени организации, които работят по приемна грижа на общинско ниво; обучение на общинските комисии за детето по приемна грижа и други свързани с развиване и предоставяне на социалната услуга ”Приемна грижа”.

Дейност 1.1.5.2. В рамките на приемната грижа – прилагане на настаняване по спешност, като превенция на настаняването в СИ. Настаняването се извършва в приемни семейства в общината за спешно, краткосрочно настаняване на изоставени деца.

Мярка 1.1.6. Общински и областни програми/мерки за целева подкрепа на уязвими семейства, за създаване на условия за задържане на детето в семейството

Дейност 1.1.6.1. Подкрепа за жилище, включително разработване и реализация на общински програми/инициативи за социални жилища.

Дейност 1.1.6.2. Посредничество и информиране за осигуряване на достъп до заетост .

Специфична цел 1.2. Да се осигурят условия за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството, чрез:

Мярка 1.2.1. Развиване на ЦСРИ за осигуряване на качествена здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация за децата с увреждания и подкрепа за техните семейства.

Дейност 1.2.1.1. разкриване на ЦСРИ, в гр.Завет (капацитет 30 места) за обслужване на деца и възрастни с увреждания. Утвърждаване на мобилен компонент на услугата.

Мярка 1.2.2.Подкрепа за родителите за отглеждане на децата с увреждания в семейството

Дейност 1.2.2.1. Разширяване на програмите, които предлагат домашни грижи – **Личен асистент, Социален асистент и Домашен помощник за деца с увреждания.**

Дейност 1.2.2.2.Осигуряване на помощни средства чрез ДСП по Закона за хората с увреждания. Разкритите социални услуги в общността за деца и възрастни ще предоставят информация, консултиране, съвети за права, процедури и посредничество за получаване на техническите помощни средства от хората с увреждания, подкрепа и специализирани обучения.

Специфична цел 1.3.Осигуряване на ефективна подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисково поведение и negliжиране на децата, чрез:

Мярка 1.3.1.Развиване на услуги в общността за подобряване на родителския капацитет.

Планираните дейности и услуги ще подобрят родителската грижа и ще спомогнат за ограничаване на negliжирането на децата в семейната среда. Дейностите са насочени и към създаване на чувствителност у населението и професионалистите за симптомите, причините и формите на насилие над деца.

Дейност 1.3.1.1.Предлагане на услуги за развитие на родителския капацитет в рамките на бъдещия ЦОП. Подкрепа за семейства с деца в риск за превенция на изоставянето и negliжирането на деца, отглеждани в семейна среда.

Мярка 1.3.2. Превенция на всички форми на насилие, трафик и експлоатация на деца.

Дейност 1.3.2.1. Защита на децата от всякакви форми на злоупотреба, насилие и експлоатация.

Насилието срещу деца се превърна в нарастващ проблем, както на национално така и на регионално ниво, през последните години. То има най-различни форми - от насилие в семейството и в училищата, сексуална и трудова експлоатация, до трафик на деца и експлоатация, туризъм с цел секс с деца, детска порнография по интернет. Защитата на детето срещу всички форми на насилие и експлоатация е един от приоритетите на политиката за детето в България. Законодателството за детето предоставя право на детето на защита срещу всички видове насилие. Нужно е развитието на мерки за повишаване капацитета на професионалистите, които работят с деца и за деца. Органите за закрила, включително медиите, повишават обществената чувствителност по тази тема за недопускане на насилие и за защита на децата. Дейностите в тази област се осъществяват от ОЗД, ЦОП, МКБППМН, РПУ, неправителствени организации, работещи в тази насока. Те ще се изразяват в:

- Образователни кампании, беседи, дискусии и тренинги в образователни институции-детски градини и училища, както и в рамките на Центровете за обществена подкрепа в областта. Тяхната цел е развиване на умения в подрастващите за ненасилствени методи на комуникация, разпознаване на различните форми на насилие;
- Подобряване уменията на социалните работници, лекарите, училищните психолози и учителите за разпознаване белезите на насилие и незабавно сигнализиране за случаите на насилие;
- Създаване на ефективен механизъм на координирано действие за предотвратяване и установяване на насилието, оценка на случая, насочване на детето към рехабилитация и проследяване на случаите.

Мярка 1.3.3. Преодоляване на последиците от преживяното насилие за деца, жертви на насилие

Дейност 1.3.3.1. Създаване на Консултативен център по проблемите на домашното насилие, гр. Завет

Мярка 1.3.4. Създаване на превантивна среда за децата в община Завет, способстваща намаляването на правонарушенията и асоциалните прояви от малолетни и непълнолетни.

Дейност 1.3.4.1. Създаване на условия и среда за развитие на уменията и интересите на децата в областта на изкуството и спорта, чрез поддържане и разширяване на общински програми за ангажиране и осмисляне на свободното им време.

Дейност 1.3.4.2. Обучение и придобиване на умения за осъществяване на превантивна дейност сред връстници на ученици от общообразователните училища.

- Провеждане на занятия, спортни състезания, конкурси, отбелязване на Международни дни за борба с тютюнопушенето и СПИН;
- Пълноценно общуване, социализация, социална адаптация и интеграция, самоконтрол, грижа и отговорност за собствения живот и личностно израстване, постигане на социална зрялост при младежите;
- Формиране на чувствителност към различията и нагласи за толерантно отношение и приемане на различията;
- Запознаване с модела на конструктивно поведение при конфликт; формиране на умения за противопоставяне в конфликтна ситуация при общуване.

Дейност 1.3.4.3. Въвеждане на ефективни превантивни програми за превенция на асоциалното поведение на децата в общата популация на децата - програми за ранна превенция (агресия; насилие; отклоняващо се поведение; рисково поведение на деца и младежи); провеждане на здравна и социална просвета против зависимостите; лекции и дискусии в часа на класа. Превантивните програми ще се осъществяват от:

- Консултативен център към МКБППМН;
- Центрове за обществена подкрепа.

Дейност 1.3.4.4. Предотвратяване на първия опит с наркотични вещества и редовната употреба и злоупотребата с наркотични вещества, както и развиването на зависимости чрез :

- Повишаване нивото на информираност на младите хора относно проблемите, свързани с употребата и злоупотребата с наркотични вещества, като им се осигури обективна информация, базирана на научно-доказани факти;
- Активно ангажиране на много партньори за изграждане на здравословна среда: намаляване на търсенето на наркотични вещества, посредством реализиране на последователни, системни и адекватни действия във всички сфери от живота на младите хора - училище, семейство, местата за забавление;
- Изграждане на позитивни нагласи към здравословен начин на живот- ефективната превенция на наркотичната употреба включва изграждане на позитивна нагласа у младите хора към здравословни модели на поведение.

Дейност 1.3.4.5. – Повишаване на квалификационните умения на професионалистите, работещи в системата за превенция на противообществените прояви и правонарушения от деца, чрез разработване и прилагане на квалификационни програми.

Специфична цел 1.4. Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование на децата и учениците от рискови общности и уязвими групи чрез:

Процесът на превенцията на отпадането трябва да е насочен към преодоляване на образователните причини за отпадане за всеки от етапите на обучение (целево финансиране на целодневно обучение, диагностични материали за ранно откриване на образователни затруднения, ранно професионално ориентиране за учениците и подготовка, стимулираща усвояването на български език). Необходимо е да се предприемат мерки за реинтеграция на отпаднали ученици, които все още могат да се върнат в нормалния цикъл на обучение; разработване и прилагане на образователни програми за отпадналите за по-дълъг срок от 1 учебна година, за които трябва да се търсят други подходящи форми за продължаване на образованието. Осигуряване на условия за достъп до образование на учениците в задължителната училищна възраст, чрез реализиране на дейности, свързани с по-пълното им обхващане и задържане, без разлика на етническа принадлежност, пол, произход, вероизповедание и увреждане, чрез създаване на възможност за всеки да се обучава независимо от неговото местоживееие и икономическо положение.

Мярка 1.4.1. Гарантиране на задължителното предучилищно образование за всички деца в община Завет.

Дейност 1.4.1.1. Обхващане на всички деца в предучилищно образование от 5-годишна възраст чрез:

- издирване на всички подлежащи деца и записване в предучилищна подготовка – изпълнява се от учителите, с подкрепата на общините, ОЗД, социалните работници, НПО;
- разкриване на достатъчен брой подготвителни класове в училище и/или предучилищни групи в детските градини;
- срещи и посещения по домовете за информиране и мотивиране на родителите.

Мярка 1.4.2. Превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи.

Дейност 1.4.2.1. Целева работа с изоставаци и застрашени от отпадане деца за предотвратяване отпадането им от училище включваща :

- Осигуряване на условия за съвместно възпитание и обучение на деца и ученици с различен етнически произход в държавните и общинските детски градини и училища и обслужващи звена;
- Осигуряване на допълнителна педагогическа работа с изоставаци ученици;
- Разработване и въвеждане в детските градини и в училищата на програми за възпитание и обучение, съобразени с културите на различните етнически малцинства;
- Изследователска дейност, свързана с междуетническата интеграция на децата и учениците чрез образование;
- Подготовка на родителите за осъществяване на образователната интеграция на децата и учениците;
- Развитие на направления „Училищна подкрепа” в Центровете за обществена подкрепа за превенция на отпадането и задържане на децата в училище;
- Изграждане на партньорство и взаимодействие между социалните услуги, от една страна, и организациите, ангажирани с образованието (училищата, НПО, и пр.), от друга страна, за образователна интеграция и реинтеграция на децата.

Дейност 1.4.2.2. Мерки за подобряване на привлекателността на образователната среда, които осигуряват:

- Инициране и изпълнение на проекти, програми и инициативи за повишаване на интереса към учене, включване на децата и младежите в живота на училището, в т.ч. и при вземане на решения, отнасящи се до децата;
- Извънкласни и извънучилищни дейности за мотивация на децата и техните родители - включване на децата в извънучилищни занимания в рамките на учебната година (ателиета по интереси, школи по изкуства, спортни състезания); осмисляне на свободното време на децата и младежите;
- Обучения на учителите и препоръки за промяна на практиката на преподаване на учителите и включване на интерактивни методи.

Дейност 1.4.2.3. Развитие на образователно-социални услуги за връщане в училище на отпадналите от училище деца, които се изпълняват от НПО, училища, училищни настоятелства, читалища, в тясно сътрудничество с ОЗД и общински администрации, включващи:

- Посещения на място и срещи за издирване на отпадналите деца;
- Срещи, консултации, инициативи за мотивиране на децата и техните родители;
- Организиране на консултации, занимални и помощ от учителите за наваксване на учебния материал от децата и младежите.

Мярка 1.4.3. Осигуряване на качествено интегрирано образование за децата с увреждания

Дейност 1.4.3.1. Обхващане на деца с увреждания от масови детски градини и ясли. Осигуряване на места за интегриране на деца с увреждания в общите групи в масовите детски градини, вкл. подкрепа за адаптиране към средата, осигуряване на транспорт.

Дейност 1.4.3.2. Интегриране на децата с увреждания в масови училища за обучение с подкрепата на ресурсни учители - осъществява се от училищата, РИО и Ресурсния център към РИО, с подкрепата на общините, които трябва да осигурят необходимата достъпна среда за децата с увреждания – вътре и извън сградата на училището.

Дейност 1.4.3.3. Осигуряване на достъпна среда за децата с увреждания в масовите училища и детски градини в община Завет.

Мярка 1.4.4. Целенасочена политика за приобщаване на родителите и общността в учебно-възпитателния процес на децата:

Дейност 1.4.4.1. Обучения за изграждане на капацитет в училищата и детските градини за включване на родителите и създаване на интегрираща среда в училище: обучения на учители и директори на училища и детски градини – методи и подходи за включване на родителите и приобщаване на родителите към образованието на техните деца; разпространение на учебни материали за работа с родителите; обмяна на опит и добри практики с други училища и детски градини.

Дейност 1.4.4.2. Инициативи и съвместни дейности в училище за изграждане на връзката между трите страни: училище/учители – родители/общност – деца/ученици с подкрепата на общинските администрации, РИО и гражданския сектор.

Дейност 1.4.4.3. Развитие на капацитета на Училищните настоятелства и НПО за подкрепа на интегрираното образование, с участието на родителите и местните общности: създаване, активизиране, консултиране, обучения и техническа помощ на Училищните настоятелства в училищата от общината.

Таблица 1: Планирани социални услуги и мерки в община Завет – Направление 1 ПРЕВЕНЦИЯ ЗА ДЕЦА И СЕМЕЙСТВА В РИСК

№	Област Разград Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
Направление 1: ПРЕВЕНЦИЯ ЗА ДЕЦА И СЕМЕЙСТВА В РИСК									
1	Център за обществена подкрепа – (ДДД)	Деца и семейства в риск. Деца в риск от отпадане от училище Деца, отпаднали от училище. Приемна грижа – обучение, консултиране и предоставяне на услугата.	община Завет	0	0	25	Превенция на изоставяне; Подкрепа на семейството при отглеждане на детето; работа с деца и родители за връщане в училище, Консултации; Услуги за превенция; деинституционализация и реинтеграция в семейството	гр.Завет	За разкриване 2017 като ДДД
2	Център за социална рехабилитация и интеграция – (ДДД)	Деца и възрастни с увреждания	община Завет	0	0	30	Медицинска и социална рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни, психологически, трудотерапия; Умения за самостоятелност и подкрепа на семействата.	гр. Завет	Нова Планирана за разкриване като ДДД през 2017 г.

Забележка: В последната колона се посочват основните стъпки и етапи в развитието на услугата с посочване на годината в скоби към отделните стъпки.

➤ 3.2. Приоритетно направление 2: Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение

Обща цел 2. Да се създадат условия за социално включване/интегриране на максимален брой хора в неравностойно положение и уязвими групи, чрез:

Специфична цел 2.1. Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда чрез разкриване на услуги и грижа в общността:

Мярка 2.1.1. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства.

Спектърът на тези услуги обхваща както ежедневни дейности въщи (като помощ при хранене, обслужване, помощ за излизане и придвижване), така и предоставяне на дневни и почасови услуги извън дома (дневни центрове и алтернативни форми на заместваща грижа).

Дейност 2.1.1.1. Разширяване на обхвата на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания като „Домашен помощник”, „Социален и „Личен асистент”, чрез продължение на националните програми (ДП, СА, ЛА).

Дейност 2.1.1.2. Включване на допълнителни услуги към Домашен социален патронажи по-пълно обхващане на хората с увреждания от населени места.

Дейност 2.1.1.3. Изграждане на Дневен център за възрастни хора с увреждания (с капацитет 25 места) в гр. Завет – планиран за разкриване през 2017 г. Ще включва комплекс от дейности, които създават условия за цялостно обслужване през деня, свързани с предоставянето на храна, задоволяване на ежедневните, здравните, образователните и рехабилитационните потребности на потребителите.

Дейност 2.1.1.4. Изграждане на Център за социална интеграция и рехабилитация в гр. Завет (с капацитет 30 потребители)– планирана след 2016 г. Ще включва медицинска и социална рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни и психологически, умения за самостоятелност и подкрепа на семейства.

Дейност 2.1.1.5. Продължаване функционирането и повишаване качеството на предоставяните услуги от Обществените трапезарии в община завет. Обхващане на повече лица, нуждаещи се от услугите на обществената трапезария. Капацитет на услугата през 2015 г. - 50 потребители.

Мярка 2.1.2. Разширяване на услугите в домашна среда чрез увеличаване на капацитета на услугите „Домашен помощник”, „Социален асистент” и „Личен асистент” и повишаване на тяхното качество.

Предоставянето на социални услуги в посока обгрижване в домашна среда ще позволи на старите хора по-дълго да живеят в своя дом и в своята семейна среда, както и ще предотврати настаняването им в специализирани институции.

Дейност 2.1.2.1. Осигуряване и доразвиване на услугата „Домашен помощник” и „Социален асистент” в община Завет по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” и повишаване на нейното качество.

- Налична разкрита през 2016г на услуги „Домашен помощник” – 9бр и „Личен асистент” – 45бр. обслужващи 80бр. потребители по проект „Независим живот“ по ОП РЧР

Дейност 2.1.2.2. Осигуряване и доразвиване на услугата „Личен асистент” в община Завет по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” и по Национална програма „Асистенти на хора с увреждания” и повишаване на нейното качество.

- Разширяване на капацитета на услугата „Личен асистент” в община Завет на 100 потребители до 2020 г.;

Мярка 2.1.3.Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания

Дейност 2.1.3.1. Подобряване на инфраструктурата и осигуряване на достъпна среда в общественото пространство, културни и здравни центрове, училища и детски градини, предприятия и пр.

Дейност 2.1.3.2. Дейности на ДБТ, общините и местни НПО за предоставяне на достъп до доходи, заетост, професионално ориентиране и професионална квалификация (преквалификация), обучение, практически умения и др., за лицата с увреждания с право на работа.

Дейност 2.1.3.3. Прилагане на общински и национални мерки за осигуряване на по-широки възможности за самостоятелен живот – обучение на хората с увреждания, жилище, доходи, достъп до услуги и подпомагане.

Специфична цел 2.2. Да се реформират специализираните институции за възрастни хора с увреждания и да се развият социални услуги за предоставяне на резидентна грижа в среда, близка до семейната, за потребителите, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.

Мярка 2.2.1.Изграждане на социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.

Дейност 2.2.1.1.Изграждане и разкриване на Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с физически увреждания в община Завет след 2017 г.

Мярка 2.2.2. Изграждане на социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.

Дейност 2.2.2.1. Изграждане на Център за временно настаняване, гр. Завет с капацитет 10 места след 2017 г.– Предоставяне на краткосрочна услуга за лица в риск - бездомни и др. - осигуряване на подслон, храна, социални консултации, посредничество за намиране на работа, жилище.

Специфична цел 2.3. Създаване на условия за реинтеграция на уязвими лица, групи и общности в риск

Мярка 2.3.1.Осигуряване достъп за развитие на етническите общности в неравностойно положение в Община Завет

Дейност 2.3.1.1.Продължаване на дейността на Центъра за развитие на общностите в гр. Завет съвместна дейност с НПО и общинска администрация.

Дейност 2.3.1.2. Мерки за реинтеграция в образованието на неграмотните и пълнолетните с ниско образование (със специален фокус към отпадналите от училище млади хора в ромските квартали) – предвижда се развитие на програми за ограмотяване на неграмотни пълнолетни, включително за образование на пълнолетни млади хора с незавършена степен (без диплома) на основно или средно образование. Такива програми се инициират от НПО, училищни настоятелства, общини и се изпълняват в тясно партньорство със специфичен принос на всички участващи организации.

Дейност 2.3.1.3. Обхващане с хоризонтални мерки и целеви инициативи за социално включване, насочени към достъп до професионална квалификация, заетост и доходи, чрез включване в програми и мерки на ДБТ; инициране и изпълнение на проекти за професионална квалификация и заетост, финансирани по действащите програми за развитие на човешките ресурси; подкрепа за достъп до заетост и квалификация; развитието на кооперации и социални предприятия за осигуряване на заетост за трайно безработни и хора с увреждания.

Мярка 2.3.2.Развиване на услуги за превенция на рисково и зависимо поведение, насочени към деца и възрастни и реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение

Дейност 2.3.2.1. Включване на родителите и семействата в смесени социално-образователни услуги за превенция на зависимостите и рисковото поведение, изпълнявани от училища, училищни настоятелства и НПО.

Дейност 2.3.2.2.Създаване на Консултативен център по проблемите на домашното насилие в гр. Завет. Предвиден е за оказване на помощ на деца или на семейства, преживели домашно насилие, сексуално насилие и трафик на хора.

Таблица 2: Планирани социални услуги и мерки в община Завет – Направление 2:РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ЗА СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ НА УЯЗВИМИ ГРУПИ И ЛИЦА В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ

№	област Разград Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
Направление 2: РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ЗА СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ НА УЯЗВИМИ ГРУПИ И ЛИЦА В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ									
1	Център за социална рехабилитация и интеграция – (ДДД)	Деца и лица с увреждания	община Завет	0	0	30	Медицинска и социална рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни, психологически, трудотерапия; Умения за самостоятелност и подкрепа на семействата.	гр. завет	Планирана след 2016
2	Обществена трапезария – „Осигуряване на топъл обяд“ по проекти	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи; хора с увреждания и ниски доходи и др.	община Завет	50	50	50	Осигуряване на безплатна храна на хора с много ниски доходи или без доход.	община Завет	Налична
3	Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с физически увреждания /ДДД/	Възрастни хора с физически увреждания	община Завет	0	0	10	Социална услуга –резидентен тип. Услугата предлага комплекс от дейности, които се предоставят в среда, близка до семейната на възрастни хора с физически увреждания.	община Завет	Планирана след 2017
4	Център за временно настаняване (ДДД)	Лица без дом в неравностойно социално положение	община Завет	0	0	10	Услуга от резидентен тип насочена към оказване на индивидуална подкрепа, целяща ограничаването на социалната изолация, в която се намират лицата. Дейностите са насочени към създаване на условия за социални контакти, битово и трудово устройване.	община Завет	Нова за разкриване по проект през 2017 г.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Завет (2016-2020г).

№	област Разград Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
5	Дневен център за възрастни хора с увреждания – (ДДД)	Възрастни хора с увреждания	община Завет	0	0	25	Дневни и почасови грижи. Медицински, социални и рехабилитационни дейности. Умения за самостоятелност и подкрепа.	гр. Завет	Нова. Планирана за 2017 г.
6	Консултативен център по проблемите на домашното насилие	Лица пострадали от насилие, трафик или друга форма на експлоатация	община Завет	0	0	15	представлява комплекс от социални услуги за лица, пострадали от домашно насилие, насочени към оказване на индивидуална подкрепа, задоволяване на ежедневните потребности и правно консултиране или социално-психологическа помощ, когато се налага незабавна намеса в случай на риск и спешност.	гр. Завет	За разкриване през 2017 г.
7	„Личен асистент“ <i>услуга в общността по национална програма и по ОП „РЧР“</i>	Лица и деца с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	община Завет	38	45	100	Осигуряване на грижи в семейна среда на хора и деца, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства, в които има лице с трайно увреждане.	Във всички населени места на община Завет	Налична - за разширяване
8	Услуги в домашна среда – социален асистент/домашен помощник (По НП и ОП)	Лица с частична или пълна невъзможност за самообслужване, и/или в риск от социална изолация	община Завет	0	9	50	Дейности за лична помощ, в това число и дейности с медико-социална насоченост; Дейности за социална подкрепа и социално включване; Комунално-битови дейности.	община Завет	налична по проект по ОП РЧР

➤ **3.3. Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот**

Обща цел 3. Да се подобри качеството на живота на старите хора във всички населени места в общината.

Специфична цел 3.1. Развиване на широка мрежа от услуги в общността за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора в семейна и домашна среда:

Мярка 3.1.1. Развиване и разширяване на дейностите в Домашния социален патронаж и обхващане на малките населени места.

Традиционно развити услуги в общността, са домашните социални патронажи. Доставчик на услугите са общините, а необходимите средства се осигуряват от общинските бюджети.

Независимо от ограничения обхват на дейностите, ДСП е най-мобилната и най-широко разпространена социална услуга, обхваща най-голяма територия и има най-много клиенти, предимно възрастни, самотно живеещи хора и хора с увреждания. За много от тях, особено за тези, в най-отдалечените населени места, това е единствената алтернатива за подпомагане в домашна среда.

Домашният социален патронаж като модел най-много се доближава до философията на услугите в общността, където услугите се предлагат максимално близо до потребителите. Услугата има много предимства, възможности за развитие и за разширяване на дейностите.

Стратегията ще стимулира постепенно да се върнат към традиционния широк обхват на дейностите на домашния социален патронаж, които изискват повече ресурси, но решават значително по-голям кръг проблеми на старите хора и хората с увреждания, като им осигуряват подкрепа в ежедневието.

Дейност 3.1.1.1. Разширяване на обема и многообразието и повишаване качеството на дейностите в Домашен социален патронаж гр. Завет, запазване на капацитет от 120 души, обслужват бенефициенти от всички населени места в общината, като мобилна услуга.

Дейност 3.1.1.2. Общински мерки и/или програми за подобряване на достъпа до административни услуги и социална подкрепа – чрез посредничество, предоставяне на съвети, консултации и техническа помощ от НПО и общински администрации.

Повишаването на информираността на потребителите и засилване на ролята им в процеса на предоставяне на услугите ще им даде възможност да вземат активно участие при управлението и решаването на собствените им проблеми и ще съдейства за положителни промени и иновации в социалната сфера.

Таблица 3: Планирани социални услуги и мерки в община Завет – Направление 3: ГРИЖА ЗА СТАРИТЕ ХОРА ЗА ПО-ДОБЪР И ДОСТОЕН ЖИВОТ

№	Област Разград Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
Направление 3: ГРИЖА ЗА СТАРИТЕ ХОРА ЗА ПО-ДОБЪР И ДОСТОЕН ЖИВОТ									
1	Домашен социален патронаж	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи; хора с увреждания с ниски доходи и др.	община Завет	120	120	150	Мобилна услуга за обхващане на селата-предоставяне на храна, комунално-битови услуги, помощ в домакинството, здравна и мед. грижа и др.	община Завет	Налична

3.4. Преки резултати и индикатори за изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община завет

Визия				
Общи цели		Индикатори – базови индикатори за въздействието на Стратегията и постигнатата промяна в ситуацията към 2015 г.	Източници на информация	Период на проверка
Обща цел 1	Да се подобри грижата за децата в семейството, като се предотврати появата и развитието на рискови фактори, по отношение на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализираните институции.	<ul style="list-style-type: none"> • Намаляване на броя на изоставените деца с 20 % годишно; • Осигурена подкрепа за поне 20 % от уязвимите семейства и деца в ЦОП в община Завет; • Предотвратена институционализация на 90 % от децата в риск от изоставяне, чрез реинтеграция в семейството, настаняване при близки и роднини, приемна грижа, осиновяване (към края на стратегията); • Осигурени приемни семейства за поне 10 деца; • Поне 99 % от децата в задължителна училищна възраст обхванати в училище, подготвителни класове или групи или в подходяща форма на образование; • Намаление с 90 % на отпадналите от училище деца; • Увеличен с 25 % брой на учениците от ромски произход и децата с увреждания, завършващи основно и средно образование; • Създаден капацитет за обхващане на поне 30 % от децата с увреждания в Община Завет в услуги за медицинска и социална рехабилитация и/или в различни форми на заместваща и дневна грижа; 	- Аналитични доклади на независими експерти; - Социологически проучвания; - Финален доклад за оценка на въздействието на Областната стратегия; - Годишни доклади за мониторинг на напредъка на изпълнението на Областната стратегия; - Данни НСИ; - Месечни и тримесечни справки - ОЗД, ДСП и РДСП; - Проучване за обратна връзка от потребителите.	През три години 2017 /2020 Годишна база Всяка учебна година – септември, януари, юни 2016/ 2018 Годишна база 2017 / 2020
Обща цел 2	Да се създадат условия за социално включване/интегриране на максимален брой хора в неравностойно положение и уязвими групи.	<ul style="list-style-type: none"> • Подобрени условия за самостоятелен живот в домашна среда на 20 % от хората с увреждания – потребители на услугите „Домашен социален патронаж“, „Домашен помощник“, „Социален асистент“ и „Личен асистент“; • Подобен достъп на хората с увреждания до социална и медицинска рехабилитация, чрез разкриване на ЦСРИ в община Завет; • Разширен спектър от услуги за превенция и реинтеграция на рискови групи със зависимости и проблемно поведение; • Разширен спектър от услуги за подкрепа и преодоляване на последиците при жертви на насилие, трафик, зависимости. 	- Доклади ЗМО; - Данни на НСИ РИО, ОЗД, ДСП, общини; - Анализи и данни РДСП; - Решения на ОбС, заповеди на АСП за разкриване на нови социални услуги; - Общински финансови справки.	2017 / 2020
Обща	Да се подобри качеството на	<ul style="list-style-type: none"> • Предотвратена преждевременна институционализация на минимум 80-90 самотно 	- Статистически	

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Завет (2016-2020г).

цел 3	живота на старите хора във всички населени места в общината.	<p>живеещи стари хора, чрез развитите услуги за грижа в домашна среда (с мобилен компонент);</p> <ul style="list-style-type: none"> Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за поне 25% от старите хора в община Завет, с приоритетно обхващане на самотно живеещите; 	данни на НСИ; - Отчети на СУ и мобилни екипи; - Обратна връзка от потребителите; - Посещения на място.	2016 /2020 2017/ 2020
Обща цел 4	<p>Да се гарантира качеството и ефективността на социалните услуги, чрез изграждане на необходимия капацитет за управление на областно и общинско ниво и чрез осигуряване на квалифициран и компетентен персонал за предоставяне на услуги.</p> <p>Да се повиши ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси, чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Повишен капацитет за управление на СУ на представители на администрацията, Изградени и работещи системи за супервизия Инициирани и развити поне 2 смесени между секторни услуги (социални услуги, здравеопазване, образование, заетост, жилища, инфраструктура); Формулирани и осъществени общински мерки (проекти) за социално включване на уязвими общности и рискови групи в община Завет. 	<ul style="list-style-type: none"> Проучване за обратна връзка от потребителите за качеството на СУ; анкети; Документация на СУ, срещи с персонала; Документация от обученията; Протоколи и решения на ОбС; Подписани м/общински и м/усекторни споразумения; Срещи; Доклади ЗМО, мониторингови доклади, планове 	Годишна база 2016 / 2020 2017 / 2020

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Завет (2016-2020г).

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
Направление 1: Превенция за деца и семейства в риск					
1.1. Да се намали изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции и да се подкрепи задържането им в биологичното семейство. Продължаване развитието на приемната грижа.	<p>Мярка 1.1.2. Разкриване и утвърждаване на дейността на ЦОП за обхващане на децата и семействата в риск в Община Завет;</p> <p>Мярка 1.1.5. Развитие на Приемната грижа в Община Завет;</p> <p>Мярка 1.1.6. Общински и областни програми - мерки за подкрепа на уязвими семейства, за създаване на условия за задържане на детето в семейството.</p>	<ul style="list-style-type: none"> 90 % от идентифицираните бъдещи майки в риск да изоставят детето си, обхванати чрез консултации и подкрепа; Разкриване на ЦОП -Завет; Осигурени консултации и обучения за поне 70 % от кандидат-осиновителите; Развиване на услуга за приемна грижа на общинско ниво с мрежа между бъдещия ЦОП в общината; 	<ul style="list-style-type: none"> Осигурено системно наблюдение и навременно идентифициране на риска от изоставяне на деца в ранна възраст; Намаление на изоставянето на деца в ранна възраст с 20 % годишно; а в края на стратегията – намаление с 50 % спрямо нивото от 2010 – 2015 г.; Осигурен достъп до СУ за деца и семейства в риск в общината чрез ЦОП. Обхванати всички населени места от общината, чрез услугите за деца и уязвими семейства в ЦОП. Обхванати 70 % от рисковите семейства, бременните жени и майки с деца; Осигурена семейна среда за деца от институции, настанени в приемни семейства Намален брой деца, настанявани извън семейството си с 10 % към края на всяка година; 	<ul style="list-style-type: none"> - Статистически данни на НСИ; - Проучване за обратна връзка от потребителите; - Социологически анкети, проучвания; - Заповеди на кмет, решения на ОбС за разкрити нови общински услуги в подкрепа на уязвими семейства и деца; - Данни на ОЗД; - Заповеди на АСП за разкриване на нови социални услуги; - Доклади на ЗМО; - Доклади на ОЗД, ДСП; - Анализи и данни на РДСП. 	<p align="center"><i>Годишна база</i></p> <p align="center"><i>По-подробни данни 2016 / 2020</i></p> <p align="center"><i>2016 / 2020</i></p>
1.2. Да се осигурят условия за развитие на	Мярка 1.2.1. Разкриване на ЦСРИ за осигуряване на качествена здравна грижа, медицинска и социална	<ul style="list-style-type: none"> Изграждане на нов ЦСРИ за деца и възрастни с увреждания за 30 потребители. Провеждани консултации в 	<ul style="list-style-type: none"> Предоставяни услуги и рехабилитация на около 20 деца с увреждания на в рамките на общия капацитет на ЦСРИ; 	<ul style="list-style-type: none"> - Данни на АХУ; - Данни на НПО, 	<p align="center"><i>Годишна база</i></p> <p align="center"><i>По-</i></p>

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Завет (2016-2020г).

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
<p>децата с увреждания, отглеждани в семейството.</p>	<p>рехабилитация за децата с увреждания и подкрепа за техните семейства;</p> <p>Мярка 1.2.2. Подкрепа на родителите за отглеждане на децата с увреждания в семейството.</p>	<p>ЦСРИ, обучения и подкрепа на поне 20 семейства на деца с увреждания годишно;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Предоставени услуги, консултации и подкрепа на деца и родители – на 10 семейства в риск месечно • Разширен обхват на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания като „Домашен помощник”, „Социален асистент” и „Личен асистент”; 	<ul style="list-style-type: none"> • Чрез мобилен екип в ЦСРИ обхващане на 90 % от децата с увреждания в Общината; • Оказана подкрепа на 20 семейства на деца с увреждания; • Намалено с 50 % настаняване на деца с увреждания извън семейството; 	<p>работещи с хора с увреждания;</p> <p>- Справки и отчети на СУ;</p> <p>- Обратна връзка от потребителите;</p> <p>- База данни на ОЗД и ДСП.</p>	<p><i>подробни данни 2016 / 2020</i></p> <p><i>2016 / 2020</i></p>
<p>1.3. Осигуряване на ефективна подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисковото поведение и negliжиране на децата.</p>	<p>Мярка 1.3.1. Развиване на услуги в общността за подобряване на родителския капацитет;</p> <p>Мярка 1.3.2. Превенция на всички форми на насилие, трафик и експлоатация на деца;</p> <p>Мярка 1.3.3. Преодоляване на последиците от преживяното насилие за деца, жертви на насилие и/или трафик;</p> <p>Мярка 1.3.4. Създаване на превантивна среда за децата в община Завет, способстваща намаляването на правонарушенията и асоциалните прояви от малолетни и непълнолетни.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Разкриване на ЦОП -Завет • Реализирани инициативи и кампании за превенция на насилието и рисковото поведение в училищата; • Реализирани информационни кампании и програми за превенция на насилието, рисковото поведение и зависимостите сред учениците във всички училища в общината; • Разширен спектър на услугите за деца и младежи с рисковото поведение, жертви на насилие и трафик, зависимости; 	<ul style="list-style-type: none"> • Повишен родителски капацитет на 30 - 40 семейства годишно; • Осигурен достъп до СУ за деца и семейства в риск в общината, чрез ЦОП с мобилни услуги; • Оказана подкрепа за отговорно родителство сред 70% от семействата на децата- клиенти на услуги в ЦОП; • Подобрено превантивно детско здравеопазване; • Подобрена информираност на учениците и младежите за последиците от зависимостите и рисковото поведение; • Предоставени услуги за 70 % от децата и лицата жертви на насилие, трафик, зависимости, рисковото поведение. 	<p>- Данни на НСИ;</p> <p>- Проучване за обратна връзка от потребителите;</p> <p>- Месечни и тримесечни справки от ДУ-Цоп в РДСП;</p> <p>- Социологически анкети, проучвания.</p>	<p><i>Годишна база</i></p> <p><i>По-подробни данни 2016 / 2020</i></p> <p><i>2016 / 2020</i></p>

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Завет (2016-2020г).

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
<p>1.4. Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование на децата и учениците от рискови общности и уязвими групи.</p>	<p>Мярка 1.4.1. Гарантиране на задължителното предучилищно образование за всички деца в Община Завет;</p> <p>Мярка 1.4.2. Превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи;</p> <p>Мярка 1.4.3. Осигуряване на качествено интегрирано образование за децата с увреждания;</p> <p>Мярка 1.4.4. Целенасочена политика за приобщаване на родителите и общността в учебно-възпитателния процес на децата.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Брой разработени/приети целеви програми за превенция на отпадане и реинтеграция на отпаднали деца и младежи; • Брой реализирани проекти на община, училища, НПО за образователна интеграция; • Реализирани годишни кампании на учители и НПО за обхващане на децата в подготвителен и първи клас, със специален фокус към ромските деца; • Брой деца в извънкласни дейности чрез проекти и хоризонтални политики; • Осигурени ресурсни учители за деца с увреждания, интегрирани в масовите училища; • Подобрена достъпна среда в училищата и детските градини, съгласно общинските планове. 	<ul style="list-style-type: none"> • Осигурено пълно обхващане на децата (поне 98 %) в задължителното предучилищно образование; • Над 60 % от посещаващите училище ученици, обхванати в образователни инициативи, извънкласни и извънучилищни дейности за свободното време; • Подобрени умения за 10 учители за включване на родителите в образователно-възпитателния процес; • Осигурено включващо обучение в масовите училища за поне 70 % от децата с увреждания, с подкрепата на ресурсни учители; • Инвестирани ресурси от общината за достъпна среда (обем средства, % от общинския бюджет за инфраструктура). 	<p>- Данни и справки от РИО;</p> <p>- Срещи в училищата с деца, родители, учители;</p> <p>- Справки и отчети на социалните услуги;</p> <p>- Годишни доклади, статистически данни и отчети на общински администрации;</p> <p>- Проучвания.</p>	<p align="center">2015 / 2020</p> <p align="center">всяка учебна година (септември, февруари, юни)</p>

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Завет (2016-2020г).

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
Приоритетно направление 2: Развитие на социални услуги в общността за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение					
<p>2.1. Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда, чрез разкриване на услуги и грижа в общността.</p>	<p>Мярка 2.1.1. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства.</p> <p>Мярка 2.1.2. Разширяване на услугите в домашна среда, чрез увеличаване на капацитета на услугите „Домашен помощник”, социален и „Личен асистент”.</p> <p>Мярка 2.1.3. Развиване на целеви общински политики / мерки за социално включване на хората с увреждания.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изграден ЦСРИ в гр. Завет с 30 места • Изграден Дневен център за лица с увреждания 25 места • Реализирани мерки за подобряване на инфраструктурата и осигуряване на достъпна среда в общественото пространство; • Реализирани дейности на ДБТ, общините и местни НПО за предоставяне на достъп до заетост, професионално ориентиране и професионална квалификация (преквалификация), обучение и практически умения за лицата с увреждания с право на работа; • Приложени общински и национални мерки за осигуряване на по-широки възможности за самостоятелен живот – обучение на хората с увреждания, жилища, доходи, достъп до услуги и подпомагане. • Обхванати 100 потребители от услугата „Обществена трапезария”. • Обхванати 100 потребители на услугата „Домашен помощник /Личен асистент“. • Разширен обхват на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания 	<ul style="list-style-type: none"> • Осигурена рехабилитация и услуги в ЦСРИ за 60 лица с увреждания средно на година; • Поне 25 - 30 % от лицата с увреждания с право на работа-обхванати в програмите на ДБТ за трудово посредничество, достъп до квалификация и заетост; • Осигурени услуги в домашна среда за около 60 % от хората с увреждания, потребители на услугите „Домашен социален патронаж”, „Домашен помощник”, „Социален асистент” и „Личен асистент”; • Осигурена грижа средно годишно на 100 души – лица и деца с трайни увреждания в семейна среда; • Превенция на изоставянето на деца и социалната изолация на възрастни хора с увреждания – 65 % от потребителите на услугата; • Осигурена емоционална и морална подкрепа на ползвателите на социалните услуги в домашна среда. • Подобрени и разширени услуги в домашна среда за 30 % от старите хора – потребители на „Домашен социален патронаж”, „Домашен помощник”, „Социален асистент” и „Личен асистент”; 	<p>- Годишни доклади, данни и отчети на РЗИ и общински администрации ;</p> <p>- Справки от ДБТ, ДСП;</p> <p>- Отчети на мобилни екипи;</p> <p>- Заповеди за разкрити СУ, услуги за хора с увреждания;</p> <p>- Обратна връзка от близки на клиенти и отчети на служители в ЦСРИ.</p>	<p align="center"><i>Годишна база</i></p> <p align="center"><i>По-подробни данни 2015 / 2062 / 2020</i></p>

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Завет (2016-2020г).

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
		<p align="center">като „Домашен помощник“, „Социален асистент“ и „Личен асистент“;</p>			
<p>2.2. Да се реформират специализираните институции за възрастни хора с увреждания и да се развият алтернативни социални услуги за предоставяне на резидентна грижа в среда, близка до семейната, за потребителите, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.</p>	<p>Мярка 2.2.1. Изграждане на социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изградени 1 ЦНСТ за хора с увреждания за 10 потребители в община Завет; • Изграждане на Център за временно настаняване на бездомни и лица в риск с капацитет 8 места; 	<ul style="list-style-type: none"> • Изградена социална среда, близка до семейната, създадени условия за подпомагане, взаимопомощ, обучение на хората с увреждания; • Оползотворяване на личностния потенциал на лицата и изграждане на трайни социални умения, трудови навици; • Осигурена емоционална и морална подкрепа на ползвателите на социалните услуги в семейна среда. 		
<p>2.3. Създаване на условия за реинтеграция на уязвими лица, групи и общности в риск.</p>	<p>Мярка 2.3.1. Осигуряване на достъп за развитие на етническите общности в неравностойно положение в Община Завет.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Подобрена дейност на Център за развитие на уязвими общности в гр. Завет • Реализирани мерки за реинтеграция в образованието на неграмотните и пълнолетните с ниско образование (със специален фокус към отпадналите от училище млади хора в ромските квартали); • Реализирани програми и мерки на ДБТ за обхващане на съответните целеви групи с хоризонтални мерки и целеви инициативи за 	<ul style="list-style-type: none"> • Подобен достъп до социални и образователни услуги и заетост за уязвимите общности в община Завет; • Намаление с 90 % на отпадането на ромските деца от училище; • Повишени възможности на безработните лица от уязвими групи за достъп до квалификация и заетост; • Превенция на изоставянето и намаляване с 20 % на negliжирането на деца; • Намаляване броя на неграмотните лица и младежи от ромската общност, чрез ограмотяване и образование на 	<p>- Анализи и данни от НПО; - Проучвания; - Посещения на място; - Обратна връзка от общностите; - Данни от ДБТ, РИО, РДСП, училища; - Документация на</p>	

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Завет (2016-2020г).

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
	<p>Мярка 2.3.2. Развиване на услуги за превенция на рисково и зависимо поведение, насочени към деца и възрастни и реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение.</p>	<p>социално включване, насочени към достъп до професионална квалификация, заетост и доходи;</p> <ul style="list-style-type: none"> Изпълнени проекти за професионална квалификация и заетост, финансирани по действащите програми за развитие на човешките ресурси; Осъществена подкрепа за достъп до заетост и квалификация; развитие на кооперации и социални предприятия за осигуряване на заетост, за трайно безработни и хора с увреждания; Разкриване на Консултативен център по проблеми на домашно насилие Реализирани смесени социално-образователни услуги с включване на родителите и семействата за превенция на зависимостите и рисковото поведение, изпълнявани от училища, училищни настоятелства и НПО; 	<p>20 % от отпадналите от училище млади хора.</p> <ul style="list-style-type: none"> Повишаване информираността на родителите по отношение на рисковите фактори свързани с различните видове зависимости и асоциално поведение у децата; Предоставяне временно на защитена среда и закрила на децата, пострадали от различни форми на насилие в семейството или извън семейната среда в кризисният център; Обхващане на 80% от случаите на домашно насилие чрез предоставяне на подкрепа, психологически и юридически консултации. 	<p>Центъра; - Данни от Медицински център.</p>	
Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот					
<p>3.1. Развиване на широка мрежа от услуги в общността за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора в семейна</p>	<p>Мярка 3.1.1. Развиване и разширяване на дейностите в Домашния социален патронаж и обхващане на малките населени места.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Обхванати 120 потребители на услугата ДСП Завет; Разширяване на услуга ДСП в община Завет. Включени допълнителни услуги към Домашен социален патронажи по-пълно обхващане на хората с увреждания от малките населени места; 	<ul style="list-style-type: none"> Увеличен с 40 % брой стари хора-потребители на услуги в домашна среда през 2020 г. спрямо 2015 г; Предоставяне достъп на социалната услуга в отдалечените населени места; Предотвратено преждевременно настаняване в резидентна грижа и в институции на стари хора, чрез предоставяне на разнообразни услуги в домашна среда; Оптимизирано управление на грижите 	<ul style="list-style-type: none"> - Статистически данни на НСИ; - Заповеди на кмет и решения на ОбС за разкрити нови услуги в подкрепа на старите хора; - Отчети на мобилни екипи; - Обратна 	<p><i>По-подробни данни 2015/ 2016 / 2020</i></p>

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Завет (2016-2020г).

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
и домашна среда.			за стари хора; • Осигурена емоционална и морална подкрепа на ползвателите на социалните услуги в домашна среда; • Развити мобилни услуги на терен и услуги в домашна среда.	връзка от потребителите; - Посещения на място.	

В Отговорности и роли в изпълнение на Общинската стратегия 2016-2020 г.

Разпределение на ролите и задачите на общината, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни; взаимодействие с институциите на областно ниво, в изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги.

4. Управление на изпълнението на стратегията, оперативно планиране и отчетност

4.1 Роля на институциите

Ролите и задачите на общината и институциите на общинско ниво, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни в изпълнението на Общинската и Областната стратегия за развитие на социалните услуги се определят от техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посещането им.

Кмета на общината отговаря за цялостното изпълнение на Областната стратегия за социалните услуги на общинско ниво.

- организира изработването на общинските програми и планове за развитие на социални услуги на територията на общината и на програмата за реализацията му и след съгласуване с Обществения съвет по социално подпомагане ги внася за обсъждане и приемане от Общинския съвет;
- организира разработването на общинските секторни политики и след гласуването в Общинския съвет – организира цялостното им изпълнение. Кметът и общинската администрация осъществяват съгласуването на дейностите за развитие на социалните услуги с общите хоризонтални мерки за социално включване;
- ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги;
- след съгласуване с Обществения съвет представя годишен и заключителен доклад за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги за одобряване от Общинския съвет;
- участва в осъществяването на годишен мониторинг и оценка на изпълнението на общинския план за развитие на социалните услуги, като част от Областната стратегия;
- търси възможности за финансиране от различни финансови източници, за реализиране на конкретните общински дейности, планирани в съответния общински компонент на Областната стратегия.

Местната власт разработва и изпълнява **интегрирани политики за развитие** на хората в риск на тяхната територия, като комбинират ресурсите и координират дейностите в сферата на социалното подпомагане, образование, здравеопазване, политики на пазара на труда, водени от интересите и нуждите на групите и хората в риск. Общината е доставчик на социални услуги. Общината развива интегрирани политики в подкрепа на децата в риск, хората с увреждания и старите хора. Общината осъществява годишен мониторинг и оценка на изпълнението на социалната услуга и оценка на нуждите на групите в риск.

Общината се ангажира да предоставя сведения на Областния съвет за развитие всички проекти, с които се кандидатства за финансиране на дейности по изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социални услуги.

Определените като ключови участници в изпълнението на стратегията докладват поне веднъж годишно на заседание на Областния съвет за развитие за извършеното, за трудностите, които срещат, както и правят предложения за подобряване на Стратегията.

Общинския съвет:

- Обсъжда и приема Общинска стратегия за развитие на социални услуги на територията на общината и годишния оперативен план за изпълнението ѝ, по предложение на кмета на общината;
- Одобрява докладите за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги, по предложение на кмета на общината;
- Съгласува проектни предложения за финансиране на социални услуги, които ще се развиват на територията на общината, планирани в Областната стратегия;
- Взема решения, свързани с развитие на СУ на територията на общината (откриване, закриване, разширяване, дофинансиране и пр.).

Решение за развиване на конкретна социална услуга се взема от Общинския съвет, като преди това е било разгледано в съответната постоянна комисия и консултирано по въпросите, свързани с финансирането. Предложението се внася от кмета или от общинските съветници.

Общественият съвет по социално подпомагане и услуги е консултативен орган към общината за осъществяване на сътрудничество, координация и консултация между община, централни държавни органи и доставчици на социални услуги, с цел реализиране на социалната политика в конкретната общината. Неговата роля в изпълнението на стратегията е свързана с:

- обсъждане на Общинската стратегия;
- осъществяване на обществен контрол върху развитието на социалните услуги и инициативи, съобразно стратегията;
- стимулиране на партньорството между местната власт и доставчиците на социални услуги, за реализиране на планираните дейности на територията на общината.

Местната власт носи конкретни отговорности също за иницирането и изпълнението на хоризонталните политики и мерки за социално включване. В този контекст, общината поема и основната отговорност за изпълнението на мерки за социално включване, предвидени в Стратегията, например:

- Координира и иницира развитието на програми за повишаване на родителския капацитет, задържане на децата в училище, повишаване на качеството на образование и превенция на рисковото поведение на деца съвместно с училищата и центровете за обществена подкрепа;
- Отговаря и осигурява условия за обхващане на всички деца на територията на общините в подготвителни групи и класове, гарантират спазването на задължителното изискване за записване на ученици в първи клас, след завършена предучилищна подготовка в общинските училища;
- Координира и иницира развитието на програми в училищата за превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи, както и за наваксоване на образователни пропуски;
- Развива смесени социално образователни услуги в Центровете за обществена подкрепа за превенция на отпадането и задържане на децата в училище;
- Развива интегрирана политика за подкрепа на хората в пенсионна възраст, чрез комбиниране на ресурсите на „Домашен социален патронаж“, националните и

оперативните програми за предоставяне на грижи в домашна среда и за осигуряване на заетост (НПСПОЗ), клубовете на пенсионера и читалища. Разширява функциите на патронажа и развиват мобилни екипи за предоставяне на домашни грижи;

- Съдейства за изграждането и работата на Центровете за развитие на уязвими общности, със специален фокус върху ромското население;
- Осигурява условия за посещаване в масови детски градини и училища на деца с увреждания, включително с осигуряване на транспорт и на достъпна среда.

Неправителствени организации

Важна роля в изпълнението на стратегията играят НПО – част от тях участват в предоставянето на социални услуги като преки доставчици, други допринасят за прилагането на принципите и философията на Стратегията като представители на гражданското общество и на групите в риск в Община Самуил. С активното участие на НПО в процеса ще се подобри развитието на съществуващите услуги, застъпничество, обучение, партниране в управление на услугите. Тяхната роля се заключава в:

- Съвместно с общината, ДСП и граждани разработват интегрирани политики и мерки за социално включване, в съответствие с мерките в Стратегията;
- Участват във формулирането и изпълнението на хоризонтални мерки и политики за социално включване, като партньори на общините и/или водещи организации за проектите;
- Предоставят социални услуги на територията на общината за хора в риск;
- Подпомагат училищата, ЦОП и СИ при работа със семейството и с деца за изграждане на умения за самостоятелен живот и индивидуално развитие, задържане в училище, превенция на рисково поведение и зависимости.

НПО участват в актуализирането на Стратегията, в изготвянето на годишен план за действие и в осъществяването на мониторинг и оценка на изпълнението ѝ, като подпомагат събирането на данни и оценката на потребностите на крайните потребители.

Роля и отговорности на Дирекциите „Социално подпомагане“:

Д ”СП” – Кубрат носят отговорност и изпълняват конкретни задачи при реализирането на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги:

- Правят предложения до кмета на общината за предоставяне на социални услуги в общината;
- Правят предложения до РДСП - Разград за откриване, реформиране и закриване на социални услуги, съобразно планираните дейности в стратегията;
- Д”СП” и О”ЗД” управляват случаите на хората и децата в риск; разработват оценки и индивидуални планове за лицата, настанени в специализирани институции;
- Осъществяват сътрудничество между общинската администрация и неправителствени организации, във връзка с областната стратегия и предвидените дейности в нея;
- Събират и актуализират данни на базовите индикатори и резултатите от изпълнение на социалните услуги;
- О”ЗД” подпомага интегрирането на деца в детски градини и предучилищно образование; работят за изграждане на връзки между децата, настанени в приемни семейства; провежда дейности за изграждане на родителски капацитет, за задържане и реинтеграция на децата в училище и за превенция на рисково поведение.

Същевременно взаимодействието на АСП с МТСП се определя като фактор за гарантиране на устойчивостта на изпълнението на общинската стратегия, чрез практическите възможности за осигуряване на средства за предоставяне на услуги като държавно-делегирана дейност.

Доставчици на социални услуги

Доставчици на социални услуги в община Завет са: Община Завет и Дирекция “Социално подпомагане”, услугите са: Обществена трапезария; Личен асистент; Домашен помощник; Домашен социален патронаж и т.н.

При необходимост и съобразно потребностите на населението на всяка община могат да се разкриват и други видове социални услуги. Социалните услуги могат да се предоставят краткосрочно и/или дългосрочно.

4.2 Взаимодействие с областните структури

Областният съвет за развитие на област Разград е колективен междуведомствен орган, председателстван от областния управител, който също носи определени отговорности за развитието на социалните и между секторните услуги на територията на областта:

- Обсъжда и приема Областната стратегия за развитие на социалните услуги;
- Прави предложения за сключване на споразумения за сътрудничество между съседни общини за осъществяване на съвместни дейности в изпълнение на стратегията;
- Отговаря за развитието на социалните и между секторните услуги на територията на областта;
- Оценява инициативите на общините и на юридически лица с нестопанска цел, свързани със стратегията;
- Обсъжда и предлага инициативи и схеми за ресурсно осигуряване при изпълнението на областната стратегия за развитие, включително за финансиране на общински проекти;
- Приема годишната оценка за изпълнението на Областната стратегия за развитие на социалните услуги, разглежда предложенията и одобрява годишен план за изпълнението ѝ, на базата на заложените приоритети и цели на стратегията и на актуализираната оценка на нуждите на групите в риск.

Освен това, Областният съвет за развитие текущо получава информация за всички проекти, с които се кандидатства за финансиране на дейности по изпълнението на Областната стратегия за развитие на социални услуги. Съветът изслушва докладите на определените като ключови участници в изпълнението на стратегията за извършеното, за срещнатите трудности и проблеми, обсъжда представените предложения на общините. По този начин ще се постигне успешно координиране на секторни политики, областни стратегии и общински планове и програми и ефективно използване на средствата по Оперативните програми.

Ролята на РДСП, Разград в изпълнението на Областната стратегия включва:

- Изготвя съвместно с общините годишен план за изпълнение на Областната стратегия за развитие на социални услуги;
- Поема оперативната и техническа координация на изпълнението на Стратегията, с подкрепата на областната администрация и общините;
- Изготвя становища и прави предложения до АСП за откриване и закриване на социални услуги, в съответствие с планираните дейности в стратегията;
- Събира и актуализира база данни с резултатите от предоставяните социални услуги и следи за изпълнението на индикаторите за оценка на стратегията;

- Сътрудничи с областната и общинските администрации и с неправителствени организации при осъществяването на планираните дейности в стратегията;
- Осигурява методическа подкрепа на персонала на социалните услуги, планира програми за професионално развитие и квалификация и системен контрол върху предоставянето на социалните услуги, планирани в стратегията;
- РДСП отговаря за подготовката на планове за закриване/трансформиране на СИ и тяхното изпълнение; РДСП носи отговорност за реформирането и реструктурирането на специализираните институции в Област Разград;
- Управлява Регионалния център за развитие на човешките ресурси в Област Разград.

Регионалният инспекторат по образованието - Разград отговаря съвместно с РДСП за координирането и изпълнение на дейностите от стратегията, свързани с образованието, като осигуряване на достъп до качествено образование на деца и ученици, реинтеграция в системата на образование на необхванати, отпаднали и нередовно посещаващи училище ученици, интегриране в системата на образованието на децата с увреждания, отглеждани в семействата и от СИ и контролиране на дейностите, свързани с насочване на деца със специални образователни потребности, осигуряване на учители за ресурсно подпомагане на децата с увреждания и пр. Важна роля в реализацията на мерките в сферата на образованието, заложи в Стратегията, изпълняват и **Екипът за комплексно педагогическо оценяване** към РИО, както и **Ресурсният център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности – РЦПНОВДУСОП** за Област Разград.

Конкретните отговорности и роля на **РИО** са:

- Носи отговорност за интегриране в системата на образование на децата с увреждания, отглеждани в семействата;
- Съдейства на училищата за насочване на нередовно посещаващи училище ученици и деца с рисково поведение към отделите за закрила на детето и ЦОП;
- Осигурява методическо ръководство и насърчава училищата за развитие на дейности съвместно с ЦОП и НПО за повишаване на мотивацията на учениците за задържане в училище и за запълване на свободното им време според индивидуалните им интереси; програми и проекти за превенция на рисковото поведение на деца; за реинтеграция в системата на образование на отпаднали деца, за задържането им в училище чрез участие в извънкласни дейности според индивидуалните им интереси и за наваксване на образователни пропуски;
- Осъществява контрол върху обхващането на всички деца на територията на Област Разград в предучилищна подготовка и възпитание; върху редовното посещение на ученици в училище и записването на ученици в учебни заведения на територията на общината, в която живеят семействата им;
- Съдейства за извеждането на деца от помощни училища в масови училища и за осигуряването на условия съвместно с училищата за наваксване на образователните пропуски и интегрирането им с връстниците им (оценка на образователното ниво и на нуждите, изготвяне на индивидуална програма за обучение, осигуряване на допълнителни часове за компенсиране на разлики в нивото, участие в дейности за запълване на свободното време и социализация).

РИО активно си взаимодейства с местната власт, институциите от други сектори (като системата на здравеопазването, социалните услуги и заетостта) и гражданските организации при прилагането на Стратегията за развитие на социалните услуги в Област Разград. РИО оказва съдействие на създадените Центрове за развитие на ромските общности и НПО при

изпълнението на проекти за подобряване на образователното ниво на ромската общност. Съвместно с РДСП, ДБТ и директори на училища планира програми за вечерно и професионално обучение на младежи и възрастни с основно и по-ниско образование.

Екипът за комплексно педагогическо оценяване (ЕКПО) към РИО:

- изготвя първична оценка на децата със специални образователни потребности (СОП), предварително консултирана от лекар-специалист;
- насочва децата към подходяща форма на обучение;
- оказва съдействие за извеждане на деца от помощните училища, като изготвя оценка за образователните им потребности.

Ресурсният център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности – РЦПНОВДУСОП за Област Разград е извънучилищно педагогическо учреждение със следните задачи:

- осъществява дейности по провеждане на държавната политика за интегрирано и включващо образование и изпълнява консултативни, образователно-възпитателни, рехабилитационни и координиращи функции;
- координира и осигурява условия (съвместно с общообразователните училища) за интегрираното обучение на деца със СОП, чрез изработване на индивидуални образователни програми, осигуряване на ресурсни учители и други специалисти.

Регионална здравна инспекция

Държавната здравна политика на територията на Област Разград се осъществява и организира от Регионална здравна инспекция (РЗИ) и Регионален съвет по здравеопазване. Тяхната роля е свързана с:

- Координацията и изпълнението на хоризонтални здравни мерки, за осигуряване на достъп до качествена здравна грижа за цялото население, включително за хората в риск;
- Създаване на база данни за здравни специалисти в помощ на хора с увреждания и хора със зависимости, която се използва от ДСП за насочване и консултиране на клиенти в риск;
- Взаимодействие с местната власт и с други институции за методическо ръководство, инициране и реализация на смесени медико-социални услуги, предвидени в Стратегията за развитие на социалните услуги в Област Разград.

Конкретните им отговорности са насочени към: здравна профилактика на майчинството/бременността, с фокус към нежелана и рискова бременност; медицинска рехабилитация за деца и възрастни с увреждания и подкрепа за техните семейства; разработване на здравно-социални програми за семейно планиране; качествена здравна грижа в домовете за деца и хора с увреждания и стари хора.

Дирекция „Бюро по труда”, гр.Кубрат, филиал Завет участва в планирането и изпълнението на програми и активни мерки за интеграция на пазара на труда на хора в риск (лица с увреждания, младежи, напускащи специализирани институции, младежи, отпаднали от училище, трайно безработни, със специално внимание към безработните от обособените ромски общности) и мерки за подкрепа на семействата на групи в риск (на деца, настанени в СИ, деца и възрастни с увреждания, живеещи в семейна среда).

Основната роля на **ДБТ** по изпълнението на стратегията включва:

- Участие в разработването на областни и местни програми за заетост и за обучение на рискови групи;

- Консултиране на младежи, напускащи и напуснали институции с цел професионално ориентиране, повишаване на квалификацията и посредничество при намиране на работа;
- Разработване на мерки и програми, съвместно с общините за професионална квалификация и включване на пазара на труда на възрастни с увреждания и на роми, живеещи в затворени етнически общности;
- Посредничество между работодатели и безработни от рисковите групи, с цел намиране на работа;
- Съвместни дейности с институциите от други сектори (системата на здравеопазването, образованието и социалните услуги, териториалните органи на изпълнителната власт, органите на местното самоуправление, ръководствата на регионалните структури на представителните организации на работниците, служителите и на работодателите, НПО) при прилагането на Стратегията за развитие на социалните услуги в Община Завет.

4.3 Партньорство и сътрудничество с други общини, работа в мрежа

Ефективното между общинско партньорство и между секторно сътрудничество ще допринесе за изграждане на оптимална мрежа от социални услуги в Община Завет, която да осигури равен достъп до услуги за рисковите групи и инструменти за максимално оползотворяване на наличните ресурси. Изграждането на механизми на партньорство е определено като приоритетно направление в Общинската стратегия, със следните цели и задачи:

Целта е да се повиши ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси, чрез развитие на между общинско партньорство и между секторно сътрудничество, чрез:

- Да се стимулира между общинското партньорство в социалните услуги;
- Да се утвърдят ефективни механизми за между секторно сътрудничество и развитие на смесени услуги.

При изпълнението на Стратегията са заложили конкретни дейности за развиване и апробиране на механизми за осъществяване на планираните смесени услуги и съвместни дейности между общини и сектори, в решаването на проблемите на рисковите групи.

- Партньорства – съвместни действия в определени от споразумението насоки за съвместна работа;
- Сътрудничество в дейностите за мониторинг и оценка на Стратегията;
- Граждански/обществени съвети с постоянно действие;
- Отворени работни групи с участие на всички заинтересовани страни и участие на експерти в съвместни работни групи, комисии и екипи;
- Провеждане всяка година на срещи и обменни посещения между съседни общини за обмен на информация за групи в риск, обсъждане и планиране на съвместни дейности и проекти за подкрепа на целевите групи. Между общинските срещи са с участието на всички заинтересовани институции, в чиито компетенции попадат групите в риск (като ДСП, ДБТ, доставчици на социални и здравни услуги, училища, НПО и др.);
- Съвместно развитие на мобилни екипи за осигуряване на подкрепа на хора с увреждания и самотни стари хора в малки населени места;
- Разработване на между общински и между секторни проекти за подкрепа на групите в риск - решаването на проблемите на тези групи често изисква комбиниране на ресурсите на местно ниво и участието на всички заинтересовани страни.

Развитието на партньорствата между общини и сектори, изграждането на мрежи на областно и местно ниво ще способства за съчетаването на наличните и потенциалните ресурси,

допълването и съгласуването на дейностите на ангажираните институции от различните сектори, с фокус потребителите на услуги, уязвимите общности и групи.

5. Участие на общината в мониторинга, оценка и актуализация на стратегията .

5.1. Система на мониторинг и оценка.

Изграждането на цялостна функционираща система за мониторинг и оценка предполага комплекс от дейности, които се осъществяват на няколко етапа:

- създаване на структура и изграждане на екип;
- развитие на уменията и капацитета за мониторинг и оценка;
- планиране и изпълнение на дейности за мониторинг и оценка;
- разпространение на заключенията от мониторинга и оценката и актуализиране на планове и дейности в съответствие с направените препоръки.

5.2. Продължаване дейността на териториална работна група за мониторинг и оценка

Към общинска администрация беше създадено Териториална работна група за мониторинг и оценка /ТРГМО/ на Стратегията за развитие на социалните услуги в община Завет.

Структура: Териториална работна група за мониторинг и оценка е създадена със заповед на Кмета на община Завет, включваща представители на Общинската администрация и дирекция „Социално подпомагане“, която съгласува действията си със ЗМО към Областна администрация Разград.

Задачи и отговорности на ТРГМО

- Координира цялостната дейност по мониторинг и оценка в Община Завет;
- Планира дейностите за мониторинг и оценка – изработва и съгласува дългосрочните и годишните оперативни планове за мониторинг и оценка на изпълнението на стратегията;
- Изпълнява посещения на място, за наблюдение на дейности и социални услуги в общината;
- Предоставя консултации и практически съвети на доставчиците на услуги, за подобряване на дейностите;
- Събира информация на общинско ниво, систематизира данните/информацията и предава на областното звено за мониторинг и оценка.
- Изработва общ годишен мониторингов доклад за изпълнението на Стратегията, който се представя за обсъждане и одобрение на Общинския съвет;
- Организира разпространението на резултатите от мониторинга и оценката и информира заинтересованите страни и обществеността за резултатите и препоръките.

Отговорности на Координатора в разширения екип на ЗМО

- Участва в планирането на дейностите по мониторинг и оценка;
- Участва в дискусии за определяне на ключовите въпроси на мониторинга и оценката и представя коментари по докладите за мониторинг и оценка;
- Събира информация за базовите индикатори в общината;
- Събира и систематизира текуща информация за социалните услуги и дейности;

- Оказва съдействие и логистика за проучвания, оценки и други дейности, осъществявани от външни експерти или организации в общината;
- Организира дискусии в общината, за обсъждане на заключенията и препоръките от докладите за мониторинг и оценка на изпълнението на Стратегията.

Задължителните дейности по мониторинг и оценка включват:

- Текущ мониторинг на дейностите – събиране на информация, посещения на място, доклади от мониторинговите посещения;
- Създаване и постоянно актуализиране на база данни на общинско ниво, с разбивка по теми, рискови групи и пр.;
- Актуализиране, систематизиране и анализ на данните за ключовите базови индикатори за ситуацията;
- Събиране на информация и анализ на индикаторите за прогреса в изпълнението на Стратегията;
- Разработване на годишен мониторингов доклад за цялостното изпълнение на Стратегията
- Разработване и внасяне на предложения за промени/подобрене в целите, мерките и дейностите на Стратегията;

5.3 Актуализиране на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги

Актуализация на Общинската стратегия се извършва **в следните случаи:**

- При необходимост, изведена от заключенията и препоръките от Междинния доклад за мониторинг и оценка на Стратегията, като се планира следващия период на изпълнение на Стратегията;
- В случаи на възникнала нужда от извънредни промени през периода на действие на Стратегията.

Стъпки за актуализиране на Стратегията:

- Териториалната работна група за мониторинг и оценка прави предложение до Кмета на Община Завет за актуализация на Стратегията, което включва описание на промените, обосновка и аргументация за необходимостта от актуализация. Промените, свързани с откриване, закриване, вида и/или капацитета на социалните услуги за делегирани социални дейности, се извършват при спазване разпоредбите на чл. 36 б от ППЗСП;
- Предложението се съгласува с Регионална дирекция за социално подпомагане - Разград, като териториална структура на Агенцията за социално подпомагане;
- Съгласуваното предложение за промяна в Стратегията се приема от Общински съвет - Завет, като се отразява и в Плана за развитие на социалните услуги за съответната година;
- Актуализираната Стратегия, придружена с анализ и подробна обосновка за необходимостта за промяна се изпраща в Областна администрация - Разград за предприемане на действия за промяна в Областната стратегия за развитие на социалните услуги.

6 Ресурси

6.1. Източници на финансиране на социалните услуги в община Завет

Таблица 1

Делегираните от държавата на общините социални дейности се финансират със средства от държавния бюджет, което се осъществява по централизиран модел, регламентиран в Закона за социалното подпомагане, ежегодно в Закона за държавния бюджет, Закона за местните данъци и такси и редица други подзаконовни нормативни актове. Средствата са съобразени със заявените потребности на общините и размерът им ежегодно се определя с Решение на МС.

Общинският съвет има право да допълва финансирането на държавно- делегираните дейности, за сметка на общински приходи от местни данъци и такси и други данъчни и неданъчни приходи. По този начин, общините имат възможност за влагат средства в усъвършенстването и развитието на социалната система.

Общините имат право да възлагат изпълнението на ДДД на лицензирани доставчици след процедура по подбор, разписана в Правилника за прилагане на ЗСП. Това дава възможност и на неправителствения сектор да влага финансов ресурс в социалната система.

За осъществяване на инвестиционната програма на социалните услуги, свързана с основен ремонт, изграждане на нови обекти за социални услуги и тяхното оборудване и обзавеждане, трябва да се търсят други източници за финансиране, като:

- Оперативни програми: ОП „Региони в растеж” 2014 – 2020 г.;
- Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г.;
- международни програми: Българо-швейцарска програма за сътрудничество; Програма за хуманитарна помощ на САЩ; Програма на правителството на Япония за отпускане на безвъзмездна помощ за проекти на местно равнище и др.
- програми като: програма „Красива България”, фонд „Социално подпомагане“,
- целеви средства от Републиканския бюджет;
- собствени средства на общината.

Средствата за квалификация и преквалификация на социалните работници могат да се осигурят от следните програми: ОП „Развитие на човешките ресурси” 2014 – 2020 г., ОП “Добро управление” 2014 – 2020 г., международни програми за обмяна на добри практики като Интеррег Европа 2014 – 2020 г., Програма „Дунав” 2014 – 2020 г., 2014 – 2020 г. и др.

6.2. Други необходими ресурси – инфраструктура, сгради и материално техническа база

С оглед на правилното и равномерно териториално разполагане на социалните услуги, общината не разполага с необходимия инфраструктурен ресурс от сгради и материална база за възможните обекти (сгради, помещения и пр.), които могат да се използват за разкриване на услугите по населени места, съобразени с визията за развитие на социалните услуги, заложена в стратегията. Наличните административни сгради се нуждаят от основен ремонт, подмяна на кухненско оборудване на ДСП и др. Тези дейности биха могли да бъдат осъществени само чрез кандидатстване пред европейски фондове , програми и проекти.

6.3.Човешки ресурси - изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията

Общинската стратегия предвижда конкретни мерки за обезпечаване на дейностите с необходимия персонал със съответната квалификация и умения, в които се разглежда развитието на човешките ресурси на всички етапи на изпълнението – от административния и организационен капацитет за инициране на интервенции/планиране на разкриването на нови услуги, вкл. финансово осигуряване и привличане на средства, до предоставянето на социални услуги (администриране и обслужване на клиентите) и изпълнението на конкретни мерки и дейности за решаване на социалните проблеми на рисковите групи.

Персонал за управление на социалната сфера – община Завет и ДСП

- Управлението на социалната сфера се осъществява от Община Завет, като доставчик на услугите, и Дирекция „Социално подпомагане” - Кубрат;
- Община Завет успешно реализира съвместни програми и проекти с Дирекция „Бюро по труда” гр. Кубрат – филиал Завет в сферата на социалните услуги и осигуряване на заетост.
- Характерът на проблемите на хората в риск налага комплексна намеса. В това отношение е налице добро взаимодействие между различните сектори - публични и социални;

Персонал за предоставяне на социални услуги

- Персоналът в ДСП – Завет към настоящия момент е 8 човека, които работят на пълно работно време.

- Общинска администрация – 5бр
- „ДСП” – Кубрат- изнесени работни места в гр.Завет

Неправителствени организации:

- Сдружение „Севги”

Комисии, съвети:

- Общински съвет
- Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
- Заетият персонал в Центъра за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или домашна среда – капацитет 6 бр.

Развитие на капацитета за предоставяне на социални услуги

Във връзка с повишаване качеството на управление на социалната сфера и изпълнение на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги е необходимо осигуряване подкрепа на персонала на социалните услуги за развитие на професионалната квалификация и умения в съответствие с новите изисквания и стандарти, чрез:

- Осигуряване на условия за непрекъснато обучение, обмяна на опит и споделяне на добри ефективни практики на персонала в съществуващите социални услуги;
- Организиране и провеждане на специализирани обучения и курсове за квалификация и преквалификация за персонала в съществуващите социални услуги;
- Развитие и насърчаване на доброволчески практики - осигуряване на обучение, възможности за обмяна на опит и консултиране по въвеждане на практика за работа с доброволци при предоставянето на социални услуги на местно ниво;
- Подкрепа и осигуряване на равен достъп до информация, консултации и обучения на ръководния, специализирания и помощния персонал, ангажиран с предоставянето на социални услуги на територията на общината, чрез уебстраниците на общините, ДСП, РДСП и други информационни канали;

- Провеждане на обучения, които да осигурят усвояване на специфични нови умения за планиране на професионалното развитие и кариерно израстване, умения за работа в екип и ефективно общуване, работа по проекти, взаимодействие с различни институции.

7. Комуникационна програма

Популяризирането на стратегията е задача на общинска администрация –Завет . Дейностите, свързани с реализацията на Стратегията ще се съпровождат от различни информационни мероприятия, които ще осигурят нейната публичност.

Цели, мерки и форми на комуникационната програма

Целта на комуникационната програма е да популяризира сред обществеността ефектите и резултатите от изпълнението на Стратегията за развитие на социалните услуги в община Завет (2016 - 2020), както и да спомогне за изграждане на обществена подкрепа към политиките на социално включване.

Мерки за осъществяване на комуникационната програма:

- Информирание на обществеността, както и всички заинтересовани страни за изпълнението на Стратегията за развитие на социалните услуги в община Завет ;
- Популяризиране на настоящите, както и на планираните нови социални услуги;
- Популяризиране на структурите, които са ангажирани с планирането, предоставянето и финансирането на социални услуги на територията на община Завет .

Целевите групи на комуникационната програма са:

- Органи и институции на държавната и местната власт;
- Териториални структури на държавните органи и институции;
- Неправителствени организации;
- Доставчици на социални услуги;
- Приоритетни целеви групи на Стратегията за социални услуги;
- Потребители на социални услуги;
- Медии;
- Широката общественост.

Комуникационната програма се основава върху няколко основни форми:

- Директната комуникация цели да предостави възможност на заинтересованите страни и на широката общественост да споделят своите мнения, гледни точки и предложения в рамките на дискусии, кръгли маси и дебати.

• Комуникация чрез масовите медии. Регулярно предоставяне на информация относно изпълнението на Общинската стратегия за социалните услуги чрез:

- Пресконференции, брифинги и съобщения за медиите;

- Неформални работни срещи на журналисти с изпълнителите на Стратегията и Екипа за мониторинг и оценка;

• Комуникация чрез Интернет. Поддържане и актуализиране на информацията за Стратегията в интернет страницата на Община Завет.

- Работа с партньори. При изпълнението на Стратегията ще се търси съгласуване и взаимодействие с всички заинтересовани страни, участвали в разработването ѝ и участващи в нейното изпълнение. Комуникационната програма ще подкрепя инициативи на гражданското общество, както и инициативи на читалища и местни НПО, насочени към групи, които трудно могат да бъдат достигнати чрез средствата за масово осведомяване.